

Christopher B. Roberts (Hrsg.)

The Slavonic Calvinist Reading-Primer in Trinity College Dublin Library

Teil 1

Verlag Otto Sagner München · Berlin · Washington D.C.

Digitalisiert im Rahmen der Kooperation mit dem DFG-Projekt „Digi20“
der Bayerischen Staatsbibliothek, München. OCR-Bearbeitung und Erstellung des eBooks durch
den Verlag Otto Sagner:

<http://verlag.kubon-sagner.de>

© bei Verlag Otto Sagner. Eine Verwertung oder Weitergabe der Texte und Abbildungen,
insbesondere durch Vervielfältigung, ist ohne vorherige schriftliche Genehmigung des Verlages
unzulässig.

SPECIMINA PHILOLOGIAE SLAVICAE

Herausgegeben von
Olexa Horbatsch und Gerd Freidhof

Band 61

THE SLAVONIC CALVINIST READING-PRIMER IN TRINITY COLLEGE DUBLIN LIBRARY

A facsimile edition
with an introduction
by
C.B. Roberts

VERLAG OTTO SAGNER · MÜNCHEN

1986

ISBN 3-87690-327-0

Copyright by Verlag Otto Sagner, München 1986
Abteilung der Firma Kubon und Sagner, München
Druck: Mauersberger, Inh. M. Diebel, Marburg

P86/3142

Christopher Roberts - 9783954795901
Downloaded from PubFactory at 01/10/2019 04:45:31AM
via free access

CONTENTS

Preface	V
Transcription	VII
Introduction	IX
Appendix: Errata and addenda	XXIV
References	XXIX
Facsimile of Trinity College Dublin Library ms. no. 1684/1694	

PREFACE

I had been aware since the early 1970's of the existence in the Library of Trinity College Dublin of a small number of Slavonic manuscripts, classified in Abbott (1900) under the numbers 1684, 1685 and (in the addenda) 1694. Abbott, however, ascribed these to the "Servian" language, and since South Slavonic was not at that time in my immediate field of interests, I did not pursue any investigation into them. It was only when, during her visit to Dublin in 1981 in pursuit of Slavonic manuscripts for the union catalogue, the late Professor Anne Pennington pointed out to me their true nature, that I turned to their serious study. For that reason, therefore, this edition is dedicated to her memory.

Ms. 1685, described by Abbott as "Psalms and Hymns", is a well-used copy of a Russian Church Slavonic horologion. Ms. 1684 and 1694, which are bound together and are, indeed, one work, are in virtually pristine condition. Abbott describes them as, respectively, a "Grammar" and a "Form of Service of Vespers with Several Psalms, Translation of the Confessio Belgica (and) Short Instruction in the Christian Faith in question and answer". The facsimile here published is of mss. 1684 and 1694.

Many aspects of this text turned out to be new ground for me, and any completeness of analysis which the introduction may achieve is in no small measure due to much appreciated help from colleagues, particularly Dr Ralph Cleminson and Fr Alexander Nadson at a meeting of the Slavonic and East European Medieval Studies Group in Cambridge in November 1982 (and subsequently), and Dr Gerald Stone and Professor I. P. Foote who kindly allowed me to peruse a draft article submitted to Oxford Slavonic Papers by Yu. Begunov. Any inaccuracies or misinterpretations are of course entirely my own responsibility.

My thanks are also due to Dr Bill Ryan who first suggested an edition of the text, the Board of Trinity College Dublin for permission to publish the manuscripts, to Dr Bernard Meehan, Keeper of Manuscripts, for his help on various fronts, to the Trinity College Dublin Trust for financial assistance, and to Miriam Nestor who produced the camera-ready copy of this preface and introduction.

An alphabetical word-list for the confession and catechism sections of the manuscript has been prepared and will be published as a separate volume of *Specimina Philologiae Slavicae* in 1986 or early 1987.

C. B. Roberts
July/October 1985

T. K. Abbott, Catalogue of the MSS. in the Library of Trinity College Dublin ..., Dublin and London 1900.

TRANSCRIPTION

Quotation from the manuscripts has been typed with an IBM Old Church Slavonic golf-ball head, except for letters й, ѿ, ѿ, я (Modern Russian head). Superscript letters are brought down to the line and italicised using a Modern Russian italic head: thus, the various forms of superscript т, and superscript о and ѿ are transcribed by the same character, т and о respectively. The titlo is retained and omitted letters are not reinstated. In the Helsinki ms. final jer-signs are apparently used arbitrarily: we have restricted the use of б to manuscript forms where the stem does not rise above the line or have a hook to the left, and have used я for such forms as ы ы я ; the various forms of the single-stem і, of ѿ, of А, etc. are not distinguished; diacritics (there are no regular stress markings) are omitted.

INTRODUCTION

The Dating and Provenance of mss. 1684/1694

The volume represented by mss. 1684 and 1694 was given to Trinity College in December 1706 by an alumnus called Alexander Jephson. This gentleman graduated B.A. in 1685,¹ but from then until 1703 nothing is known about his life. At that date he appears as master of the free (i.e. parish) school of Camberwell, South London and there is evidence that he was curate of the parish (St. Giles) at that time; extant records show him as curate from 1708 to 1710; he was succeeded as master of the school in 1713. There is no evidence that he had orientalist interests or other reasons for acquiring the manuscript or even that he travelled on the Continent. The furthest we can go in tracing the manuscript's route to Dublin is to note that it may have had a previous owner: the initials IS are inscribed twice on the front cover.

There is no other external information about the provenance, date of composition or authorship of the document, and we must turn to purely internal evidence in an attempt to elucidate them.

Technical aspects

The manuscript consists of 196 pages, formed from eleven 16-page gatherings, one 12-page and finally two 4-page gatherings. Each gathering is numbered on its first page in cyrillic by the scribe of the main text. It is interesting to note that, given the decreasing size of the gatherings, the scribe (there is only one) seems to have misjudged how many pages he required as he neared the end of the work: a large section (about five pages' worth) of text is omitted at page 180 and from page 181 there is clear evidence of space-saving: abbreviations increase in number, and the frequent word ~~wtbſtb~~ (this is a catechism section) no longer gets a line to itself. Yet four pages are left blank at the end. One wonders why the scribe could not have used a second 12-page gathering instead of the two 4-page ones, or added another 4-page gathering: one explanation for these rather disparate features could be that the original purpose for which the manuscript was being compiled was abruptly abandoned and that the

-X-

scribe wished to complete it in moderately good order.

Arabic-numeral pagination, in pencil, has been added at the top outer corner of each page, probably during the late 19th century cataloguing process. All references are to this pagination, which is in brackets in the facsimile.

The binding is with wooden boards, covered in leather with a simple border decoration with central medallions, in a similar manner to, for example, the chasovniki of 1626 and 1633 which are in the British Library in London. There are slight traces of two small clasps. The spine, with the inscription "Servian Grammar", dates from 1902 when the volume was vamped.

The paper is uniform throughout, with a Strasburg Lily watermark and a countermark in the form of a cross over the initials LR: the former suggests a date 1680-1700 and provenance Holland or London although a similar mark has been dated as early as 1625. The countermark suggests late 17th century, and England.² There was, of course, an extensive trade in paper to Muscovy in the late 17th century.

The pages are approximately 240 x 180 mm, with 17 lines per page at 11 mm spacing and ca. 110 mm long. Writing-lines and margins were originally scored. Letters are usually a basic 3 mm high, with for example ꙗ going another 6 mm below the line. Initials are usually a basic 5 or 6 mm, although in the second section (a service of vespers) one or two are up to 30 mm high and occupy 3 lines of writing. Red is used for titles of sections (except for the initial letter), the initial letters of the invocation, of the alphabet, and of each set of 2-letter and 3-letter syllables, the initial and each separate letter of the paragraph with the names of the letters (p.16), the title (except for the initial) and individual letters of the abbreviated forms (pp.17-19), the title (except for the initial) of the numerals paragraph and the ꙗ of *nocevovme* (p.19), the title (except for the initial) and the initial letter of each term in the 'prosody' paragraph (p.20), the initial letters of prayers, psalms and their titles, doxologies, and liturgical directions in the vespers section (pp.21-42), the numbers and initials of each article in the confession (pp.45-153), the words *Бонпокъ* and *Умѣтъ* and the titles of sub-sections in the catechism (pp.155-192). This use of red corresponds closely to that in 17th century Moscow-printed editions.

The text

The text is in the form of the reading primer common in the East Slavonic area in the 17th century for which the term 'bukvar' is used. It consists of a compilation of four sections:

1. **Началное оучение у(е)л(об)кимъ хоташимъ оучитися
и мигъ в(о)жественаго писания:** pages 9-20
2. **Начало вчебни вл(а)г(о)с(ло)внешъ іерей:** pages 21-42
3. **Переводъ съ Несловѣ[ан] вѣры недорѣмскіхъ
у(е)рквей, съ рѣчи кальвінскіхъ:** pages 45-153
4. **Краткое освѣдченіе хр(и)стіянскіе вѣры:** pages 155-192

Pages 1-2, 4-8, 43-44, 154, 193-196 are blank. Page 3 contains the Latin inscription recording the gift of the book to Trinity College.

1. **Началное оучение**

The first section of our text corresponds closely to primers belonging to Group 4 in a proposed classification of East Slavonic primers by Cleminson³. This group contains exclusively Moscow imprints of the second half of the 17th century and is characterised by shortness (one 16-page gathering) and contents (linguistic section only). The three extant editions which Cleminson has traced are dated 1669, 1688 and 1698. The Dublin manuscript follows them closely both in actual wording and particularly in the sequence of sub-sections: title - invocation - 2-letter syllables - 3-letter syllables with ø - names of letters - abbreviated forms *pod titlami* - numerals - accents and punctuation.

The 1669 edition differs from our text only by omitting *человѣкомъ* from the title, by having the post-Nikonian form *и(с)ы* in the invocation, by having an additional, embellished letter *а* and a tailed form of *з* in the alphabet, and a different order at the end of the alphabet, and by having some minor differences in the abbreviations *pod titlami* (where the Dublin manuscript has the 'double -i' form of 'Jesus', the only time this occurs). The 1688 edition has *человѣкомъ* in the title, but a different invocation; it has three forms of the letter *а* and two of *з* in the alphabet, the order of which is as in 1669; in the forms *pod titlami* there are minor differences from the Dublin version, but these do not necessarily coincide with those of the 1669 edition. The 1698 edition is very close to the 1688 edition.

Of the divergencies from Group 4 editions perhaps the most fundamental is the letter-order at the end of the alphabet. There is, however, a high degree of variability in this area even within Cleminson's groups and subgroups, and this particular feature therefore is insignificant by comparison with the divergences from the linguistic sections of editions from other groups. The Dublin manuscript, in common with Group 4, has no reverse-order alphabet, no random-order alphabet, no morphological paradigms, no acrostic, no 3-letter syllables with *я* (all as in Moscow 1637); the title does not include the word 'БУКВАРЬ' and there are no reading passages between the forms *pod titlami* and the numerals (as in Moscow 1657, 1664).

The source for the first section is probably therefore a Moscow short-format primer of the second half of the 17th century. If only because of the invocation, one is inclined to suggest that it may be an imprint closer to 1669 than to 1688, or at least prior to the latter.

2. *Маяло венеरнн*

The second section is a service of vespers taken from a chasovnik.

The history of printed chasovniki (designated by this title as by, for example, Zernova (1958)⁴) basically spans the period from the very end of the 16th century to the Nikonian reforms. The chasovnik then seems to have been discontinued in favour of the more extensive and detailed chasoslov and sluzhebnik. According to Zernova, the last Moscow chasovnik (so designated) was printed in 1654. However, outside Muscovy chasovniki continued to be printed, for example in Mogilev in 1701 and 1713. The 1701 Mogilev edition, of which there is a copy in the British Library, explicitly states that it is based on two pre-Nikonian Moscow chasovniki, of 1615 and of the period 1645-1652. It would appear that the use of pre-Nikonian chasovniki in the preparation of these editions was significant for their intended users, presumably Old Believers of the western migration (see Marchadier 1977⁵).

Close study of the structural, morphological and orthographical features of our manuscript and of a representative selection of mostly, but not exclusively, Moscow chasovniki allows us to identify the source of the former as Muscovite, and of the early 1640s.

-XIII-

It is possible, of course, that this may not be a direct source, since the comment in the Mogilev 1701 edition suggests that in the Belorussian/Lithuanian area, pre-Nikonian chasovniki were copied and even reprinted, and that such a work could be the direct source of our manuscript.

There are two major changes or omissions made by our scribe: between the prayer of St. Athenogenes and the evening prayer (p. 36) there are no variations for each day of the week, and on page 42 the text breaks off with about 190 words to go, including the prayer of St. Ephraim and the dismissal/benediction section (which indicates multiple obeisances). It would have been possible to fit this latter passage in to the three and three-quarter pages which were left blank before the third section of the manuscript.

We may interpret these omissions in the light of the Calvinist nature of the third and fourth sections, as being due respectively to the absence in reformed churches of daily services on a regular basis, and to the inappropriateness of multiple obeisances for the form of worship practised by those churches. Perhaps it was intended to elaborate a more appropriate benediction section for the end of the service, which was never completed. Of importance, however, is the fact that an essentially Orthodox form of worship (although the high proportion of Psalms in this particular service could be seen as ecumenical) and a pre-Nikonian source were chosen. One may also note here that the beginning of the service of vespers was a common constituent of the reading section of East Slavonic primers; however, the Lord's Prayer is also frequent in western primers.

3. Переводъ съ Ісповѣдіи вѣры; Краткое освящаніе христіянскіе вѣры

The third and fourth sections of our manuscript may be taken together.

The third section consists of a translation into rather defective Russian Church Slavonic of the Belgic Confession as approved by the Synod of Dort in 1618/19. This was originally composed in French about 1560 and then soon translated into Latin, Dutch and German. The fourth section consists of a similar translation of a shortened version or compendium of the Heidelberg Cathechism, which was itself originally composed in German, again

about 1560, with translations into Latin, Dutch and Greek. The Heidelberg Catechism was similarly approved by the Synod of Dort.⁶ It should be noted that the Belgic Confession and Heidelberg Catechism were effectively accepted only in the Low Countries where they formed the doctrinal basis of the Dutch Reformed Church: the presence at the Synod of Dort of theologians from England, Switzerland, the Palatinate, Hesse and Bremen had no influence on their acceptance in those lands or elsewhere. In particular, no theologians attended from the Polish-Lithuanian Calvinist churches. The use of the shortened version of the catechism underlines the Dutch connection, as again its currency and acceptance was restricted to this area.

Linguistically also, there are clear indications that the translation was made from the Dutch version of the confession and shortened catechism: thus МАГМЕТИСТВЪ 64 for Dutch *mahumentisten*, despite 17th century Russian *Маг(о)мемане* (compare in the French version *mahométans*, in the Latin *mahometani*), премрещенникъ 85, 134, 147 for the Dutch *Wederdooperen* (French *anabaptistes*, Latin *Anabaptista* *настайи* 81 for Dutch *navolging* ("imitation"), неизвѣро 97 for *om niet* (which really means "gratis, for nothing" although *om* often has a causal value), тѣнию 131 for *alleen* ("only" is omitted in the French and Latin versions), and the erroneous translation *такомае* 146 for *te voorderen* (20th century spelling *te vorderen* "to advance": compare Dutch *voorder* "therefore"). Further evidence for a Dutch original may be seen in the use of 3rd person plural 121 for Dutch *sy* (Latin *illa*), and in *коро въ вѣтрѣ мѣтѣ* 125 for *in achtinge .. te hebben* (Latin *honorifice sentire*). In places there is evidence of reference to the Latin version (e.g. *праавда схія* for Dutch *de waerheyd*, Latin *Dei veritas*).

There is another copy of this translation of the confession and shortened catechism in Helsinki University Library (S1. Ms.-O-11, ff. 33-78). This is in quite legible cursive, and follows a Russian translation (with heavy Belorussian influence and in a different hand) of a description of the triumphal gates at The Hague for the victorious return in 1691 of William of Orange from the campaign in Ireland.⁷

A comparison of the Dutch originals of the confession and catechism and the Dublin (hereafter D) and Helsinki (H) manuscripts reveals several points about the original translation and its further copying.

-XV-

To take the original translation first (as it is reflected in features shared by D and H), one notes a certain amount of simplification and omissions, some of which are minor, such as the omission of "fig" before *лнствїемъ* 98, some of which are more serious. There are a few, apparently unmotivated, additions. There are also some clear misunderstandings of the Dutch text, especially in more syntactically complex passages.

As examples we may compare the Slavonic, Dutch and Latin versions of passages on pages 67, 107 and 116 of D:

67

иже и в унслѣ трїехъ	welcke in orden is	qui ordine tertia
лици стїмъ троцы	der derde Persoon	est Trinitatis
подобїемъ величествѹ	der Dryvuldicheyt:	Persona, eiusdem
и славѣ очей и	eenes-selvigen wesens,	essentiae, gloriae
сновнїй истиинныи	Majesteyt ende Eerlicheyt	et maiestatis cum
вѣу'ныи б҃гъ	met den Vader ende den Sone, Patre et Filio.	
	zijnde waerachtich ende	Ideoque et ipse
	eeuwich God.	verus et aeternus
		Deus est.

Here, "third" is re-interpreted as "three", the three genitives "essence, majesty and glory" (only the first is morphologically marked in Dutch) become "in the manner (essence?) of the majesty and glory", and the Dutch participle "being" is omitted (the Latin text is also syntactically different). The resultant Slavonic text is not very accurate, even if a general meaning can be extracted from its syntax.

107

когò ѿбрѣтемъ иже	wien souden wy connen	..qui nos magis
насъ возлюбилъ и	vinden, die ons meer	diligat quam qui
жизнотъ свої за насъ	beminde, dan hy die	vitam suam pro
адде	sijn leven voor ons	nobis posuit.
	gelaten heeft.	

Here, "more.. than he who" (*meer .. dan hy die, magis quam qui*) is omitted: again the original text is distorted.

116

и вѣрныи по словеси	..so is het ampt aller	omnium fidelium
г҃саню	geloovigen, volghende het	partes sunt, sese
шадалатиися тѣхъ иже	woordt Godts, haer af te	iuxta Dei
но ѿ церкви	scheyden vanden genen, die	verbum ab iis omnibus
совокуплательися и	niet vande Kercke en zijn,	disiungere, qui sunt
сеноу соворѣ в	ende haer te voegen tot	extra Ecclesiam
такихъ ибѣстехъ гдѣ	dese vergaderinghe, 't sy	constituti: huicque
ишизъ быти извѣлилъ	op wat plaatse datse Godt	fidelium coetui ac
аше и гоменію и	ghestelt heeft, al waert	congregationi se
запрещеніемъ коя ѿ	schoon so dat de Magistraten	adiungere, ubicunque
инаязъ иллю властеліиъ	ende placaten der Princen	illam Deus constit-
боядѣтъ ашевы и	daer tegen waren, ende dat	uerit: etsi id
смерть наслѣдовати	de doodt, ofte eenige	contraria Principum
могла	lichameliche straffe daer	vel Magistratum
	aen hinghe.	edicta prohibeant,
		indicta etiam in eos
		capitis et mortis
		corporeae poena,
		qui id fecerint.

While "edicts" (*placaten, edicta*) and "bodily punishment" (*lichameliche straffe, poena*) are lost, "expulsion and prohibition" (гоменіе и запрещеніе) are added; such a lexically clear addition is unusual and may be viewed as being extra-linguistically motivated, the translator having in mind a reader who was indeed subject to expulsion and prohibition. A similarly motivated adaptation of the original text may be the glossing over of the doctrines of the Anabaptists (who were in competition with the Reformed churches) as иже авшаймы крѣются 134.

There are perhaps 40 or 50 such inaccuracies in the original translation, plus a number of inaccurate biblical quotations (for example, азъ есмь поуть истинныи и животъ 111) but the great majority are not as substantive as these. In addition there are a similar number of distortions shared by D and H where the original translation can be extrapolated and identified: for example D135: но тако иже обѣщаний также..., H58v но такиа же обѣщания также... would appear to correspond to an original по такимъ же обѣщаний также.. This suggests that between

the original translation and D and H there was one or more intermediate copies; some of the inaccuracies ascribed to the original translation could of course be due to this intermediate stage.

Finally, D shows upwards of 80 further errors which are not shared by H, most involving only one or two letters in a word; these can usually be ascribed to the copying of a cursive manuscript by someone who was not too interested in attempting to understand the sense of the text. Thus we find errors caused by loss of superscripts, confusion of resolved superscripts (especially *н* and *т*):
согласи́лся 75 instead of an infinitive (H41v: *согласи́ться*), *и* and *variya*: *в пислани́е сво́е* 124 (H55r: *в посла́ниe сво́ем*)), confusion of hard and soft signs (*о́стави́ти* 105 for the infinitive (H50r: *остави́ти*)), confusion of *е* and *ю* (*специ́е на́шем* 48; *ни́млютъ разре́шени́ю грѣховъ* 120). Some of the errors to be found in D could be ascribable to the copyist's being a 'non-native' cyrillic writer (for example, *натѣрь* 75 for *натѣръ*; *о всаких.. ны́жда* 189), but they are not great in number and some (for example № 135 for *но*) are shared with H; furthermore the diacritics, which were executed at the same time as the basic text, show great accuracy, even on evidently inaccurate phrases, such as *зловы́ нô* 163 (H67r: *злоу́нô*). It would seem, therefore, that D was copied by a cyrillic writer with good command of Slavonic diacritics from a text which was itself copied by a non-native writer; it is possible that H was also copied from this text, with the copyist however making a greater attempt to correct in accordance with the sense of the work.

Reflections in the Dublin and Helsinki manuscripts of the dialectal phonetic and morphological characteristics of the original translator of the confession and catechism suggest that he was from the Belorussian or Smolensk area; both manuscripts have an overlay of features from elsewhere, and the Dublin manuscript in particular seems to "over-correct" with those west Russianisms in mind.⁸

Thus we find *akanye* and *yakanye*: *залóгамъ* 128 (instrumental singular; possibly dative plural; H56r *залогомъ*); *и́лсодїя* 90 (accusative singular); *сре́бролюбїя* 121 (prepositional singular). These features are however more often found in hypercorrection, suggesting a lack of morphological awareness in one copyist or another: *се з ная́ло* 66; *плóдъ уре́во мрíмно* 86; *се зо*

-XVIII-

всâкого вънрâмїе дѣлз тѣхъ 82. This -*me* ending for the genitive singular of neuter nouns in -*me* is frequent in D, usually (but not always) corresponding to the correct ending in H: *оставленїе* 92 (H: -*ня*), *поѣмїе* 93 (= H), *спасенїе* 115 (H: *спаниꙗ*), *наказанїе* 118 (H: -*ня*), *збѣнїе* 124 (H:-*нѧ*), *хрѣнїе* 129, 134, 183 (H: -*ня*), *рожденїе* 137 (= H), etc. The fact that H retains some of the hypercorrected forms suggests that these were a feature of an intermediate copy, corrected back by H. Although -*ыє/-но* can be an archaic (=functionally slavonicising) ending for the feminine genitive singular adjective,⁹ the analogy with the genitive singular of neuter nouns suggests that the original translation had the correct Slavonic -*ыѧ/-ѩ* endings, hypercorrected by an intermediate copyist and partly reinstated by H (for example: *дрожаѧшие* *крови* 132 (H57r *дрожашше* *крови*), *правдивые* *цѣкви* 118 (H53v *правдивиꙏ* *цѣкви*)); out of 11 such instances in D, H "corrects" 7 of them; D has, in addition (as with the neuter nouns above), 8 occurrences of the -*ыѧ/-ѩ* ending (shared with H); one may also note that H does not "correct" the new vernacular ending -*оѧ/-ѧ*, which occurs 8 times (twice, however, in *зомоѧ*).

The Helsinki manuscript also shows what we may term *ukanye*, which may be a Smolensk or S-W Belorussian feature: *вѣрю* H54v for *вѣрою* (D120) *фуртѣне* H41v (D74: *фур'тоўне*), *дѣю* H67v (D165: *дѣомъ*). The Dublin manuscript only reflects this in hypercorrection: *вѣромъ* 170, 172 for *вѣрю*, *совершено* 85 (H: *совершенну*). This may be due to misreading of a cursive original.

There is a hint of *chokanye* in the Helsinki manuscript only: *ищелмыся* for *исцелмыся*, о *человѣкохъ*.

There are indications in both D and H that *r* was fricative.

The *ikanye* which occurs may be viewed as an overlay introduced by intermediate copyists. It is more frequent in H (проражает 57r (D131: *прерождѣтъ*), *грыхи* 46r, 68v (D92, D169: *грыхѣ*)) than in D (*непримѣнномъ* 82 (H: *непремѣнномъ*)). It may be possible to see hypercorrection in *в погибеле* 82 (H: *погибелу*), *Ѣ: пис'ламїе* 51 (H: *Ѣ: посланнї*), and 25 occurrences of the prepositional singular of neuter nouns in -*енїе* as against 8 with -*енїн* (H shares 18 of the 25 in -*енїе*, with 7 in -*енїн*; H shares 7 of the 8 in -*енїн*, with one in -*енїе*). These features

-XIX-

may be of a morphological rather than phonological character, although H shows clear hypercorrection in *преступаемъ* H51v (111: *прн-*), *облечени* H62v (151: *блнченым*).

The principal morphological feature which can be characterised as southern (including western) is the confusion of neuter and feminine declensions. There are two occurrences of *всуное сїла* 47, 57, attributable perhaps to hypercorrect *акане* (but shared by H); compare *Ашা .. ызгнѣло* 85 (H: *Ашা мѣгнѣла*). Clearer examples are: *шт той свѣтлости въ которомъ ыхъ сотворилъ* гѣ 69, *совоючѣа вѣстvenное свое єстеств'вѣ с'члускою* 105, *снм прїятнѣм лицѣ смѣвнѣй* 86 (H: .. *смѣвнѣ*), *приклышнѣи* вѣе свое 115 (H: .. *въю* *свою*), *двадоржнѣе тѣлеснѣ цркѣвной* 126, *соединеніе тѣлеснѣ христовой* 137 (H: .. *христова*), *в' снѣхъ и младѣческое ыгроу* выти вменѧетъ 150 (H: .. *-ое* *игры*). Apart from the noted variants, H shares this feature.

Another morphological feature, shared by dialects and Slavonic, occurs in D and H to differing degrees: the -e ~ -ѧ alternation in the accusative and genitive cases of 1st and 2nd singular and reflexive pronouns. D has the -ѧ form (*себѧ*, *менѧ*) almost everywhere, the only exception being biblical quotes where *себе*, *мене*, *тебе* are exclusively found; it would appear that the copyist in this instance did have a clear idea of the distinction between Slavonic and standard Muscovite Russian. The copyist of H on the other hand, while also exclusively using the -e(-ѣ) form in biblical quotes, also uses it elsewhere (14 ex 18 times for the accusative, 1 ex 6 times for the genitive). If the -ѧ forms were introduced by an intermediate copyist rather than by D, H would therefore be reinstating the more correct Slavonic forms; this is a clear possibility, taken in conjunction with H's apparently greater awareness of certain other features of Slavonic morphology such as the pronominal ending of *всѧкого* (of 7 occurrences, H has all in -oro, while D has only 3 in -оро (52, 82, 141) and elsewhere uses the Slavonic adjectival -аро (59, 69, 157, 191)).

While the borrowings from west European languages (Latin-based) are unexceptional for the late 17th century: *артнкылъ* 45, 54, 147, 169, *инструментъ* 95, 96, *кроинка* 50, *натура* 75, 85 (*єстеств'* is the usual translation for Dutch *nature*, although

it also does for *gesintheyt* 78, *geschlachte* 79, etc.), сектъ 118, фортунъ 71, 74, фундаментъ 97, церемонія 104, we may also observe a few Polonisms:

острегатися 126 (H: *штэрегатися*), острегательны 145 (H: *штэрегат(?)лино*, and мастьни H61v (149: *мэртвін*). Whether these are original or a copyist's addition is difficult to ascertain.

A putative stemma for this text would, in summary, involve an original translation in intended Slavonic, with Belorussian (including Smolensk) features: *yakanye*, possibly at this stage hypercorrect *yakanye*, *ukanye*, feminine-neuter declension confusion; a few Polonisms intrude, probably at this stage. The second stage would have been a copy, probably by a foreigner who attempted to exclude these western dialectal features in favour of Muscovite Russian, but went too far, with resultant hypercorrection, introduction of non-Slavonic forms such as *сехъ*, and hypercorrection of Slavonic forms such as *всѧкого*). The third stage would have encompassed the production of D by a Russian versed in uncial writing but with little motivation to expunge the inaccuracies introduced at the second stage, and the production of H by a copyist who was able to reinstate some of the Slavonic. It is possible that the second stage consisted of two parts, H being taken from the first, less altered (although the greater number of occurrences of *ikanye* than in D makes one hesitate about being too categorical) (2a) and D from the second (2b). 2a may have tended to expunge *yakanye* and to *ikanye*, 2b may have been done by the foreigner. While it might be possible to envisage D as being copied from H, this is unlikely: apart from orthographical divergencies: *раз'зоритъ* и *пшгубитъ* 70 (infinitives; H: *разорити* : *погубити*), *даенъ .. пребывал* 183 (H: .. -ати), *предлагати* 108 (first person plural, past tense; H: *предлагали*), *роадитъ* 83 (third person singular, future tense; H: *роадліся*), *многозранинное* 55 (H: *много сшеранное*), the clearer *ikanye* tendency of H and its occasional omissions: *всегда было и тогда* H45r (D88: *всегда была с' улческою такоже егда и въ гробѣ был и тогда*) are clear evidence to the contrary.

Conclusions

From the foregoing, it is clear that the date of compilation of the Dublin manuscript is in the later 17th century, probably, given the paper dating, the 1680's or 1690's. This would conform to the absence of any marks of use before the manuscript was deposited in Dublin

in 1706.

It is possible that it was intended as a specimen of an exotic language for one of the scholars of the period with orientalist interests, or as a reading book for such a person. Several factors seem to contradict this view and to suggest that its purpose was of a different order: the possibly Muscovite-style leather-on-wooden boards binding, the extensive use, as in Moscow-printed books, of red for initials and titles, the choice of texts, and the clearly liturgically determined omissions from the vespers. The last is perhaps the most significant.

If it was intended for practical use as a reading primer in a reformed community within the East-Slavonic-speaking area, we may see in it a realisation by some members of the reformed, calvinist church that an opening to the Old Believers might be possible, either within the contemporary, essentially western, movement towards Christian reconciliation or otherwise. This could explain the use of the pre-Nikonian chasovnik (it may, however, have been the only appropriate text available to the compiler of the manuscript), and the pre-Nikonian features of the translation of the confession and catechism, particularly the single-i form of 'Jesus'. While this may not be entirely significant for occurrences *pod titlom*, the double-i form does occur in H (53v, 58r) and these are avoided totally by D. The full form *icōcz* does occur but only in the phrase ΚΗῆΓΑ *icōca cnpáxosva* 53. The stressing of *s(o)* *stmn* is inconsistent: *s'* *stmn* 100, 179, 180 but *sō* *stmn* 168, 190. The use of a Slavonicising linguistic medium, which runs against the usual Reformation principle of use of the vernacular (compare Pastor Glück's translation of the Bible into 'the simple Russian language' at the same period¹⁰), could also be significant, although, again, this was the only translation of the confession and catechism available. Generally speaking, however, the sensitivities of the Old Believers in such matters were obviously not fully appreciated by the commissioner of the manuscript if such was his purpose.

Whether or not this manuscript was intended for use amongst the Old Believers, its place of compilation could be one of three: Muscovy, the Belorussian-Lithuanian area, or the Netherlands. The fact that the manuscript was not fully completed, yet was bound, and shows no signs of wear suggests that Muscovy was not the place of

00047137
compilation, even though with the coming to full power of Peter the First and his espousal of western ideas (including Christian unity against the Turks, as in 1695), the foreign communities there might have felt that the ban on proselytisation amongst the native Russians could have been weakening. The situation in Belorussia-Lithuania was of course different and more conducive to such activity, but the apparent absence of the Dutch in any numbers and Dutch Reformed Church doctrine from this area probably precludes it as the provenance or intended destination of the manuscript, despite the existence of Calvinist churches at Vitebsk, Zhuprany, Rakov, Minsk and Bykhov in the late 17th century¹¹.

We must therefore seriously consider the Netherlands itself as the place of compilation, with the intention, never realised, of its export for use in Belorussia-Lithuania or Muscovy itself. For this, we need the cannibalisation of the binding of a Russian volume, the presence of a circa 1640 chasovnik (possibly a later one from Belorussia), the export of a later 17th century primer, and the presence of a translator of generally Belorussian origin versed in Church Slavonic, along with others more or less proficient in Russian as copyists from time to time.

If the Netherlands is the most likely place of compilation of the manuscript and the late 17th century the most likely date, the person whom one would most associate with such activity would be Elias Kopievsky or Kopiewicz, proposed by Begunov⁷ as the author of the text in the first part of the Helsinki manuscript (also a translation from Dutch, but much more heavily Belorussian than the translation of the confession and catechism). The title-page of the 'Ode on the Victory at Azov' (1700) qualifies him as "АУХОВНАГО ЧИМУ реформатскна вѣры". A Dutch document qualifies him "polonus in presentiarum habitans Amstelodami"; he called himself "verbi dei minister polonus" in a letter to A. G. Francke; Ludolf knew him as "litauer"; Leibnitz in 1701 mentions Kopievsky as a Lithuanian of the Reformed faith who knows "slavonicum literale". Unbegau, however, was somewhat dismissive of Kopievsky's knowledge of Church Slavonic as exemplified in the grammar of 1706¹². The 1958 Описание изданий напечатанных кириллицей suggests that Kopievsky's exile from Poland-Lithuania may have been due to the suppression of Socinianism in 1660,¹³ but there is also a possibility that he studied in Moscow in the 1660's:

-XXIII-

his exile in this case could be due to an attachment to pre-Nikonian doctrine. (One should note, however, that he returned to Russia in about 1710 and undertook official work there). The Belorussian-Smolensk features of the original translation of the confession and catechism could well be due to Kopievsky's native speech, the later copyist of D possibly being one of the Muscovite Russians who came west to study more technological subjects in Holland.

Kopievsky would have perhaps had the pre-Nikonian, or similar, chasovnik in his library, and the *МАЯЛНОЕ РУЧЕННЕ* section could have been brought back from Moscow by the foreigner (perhaps 'IS' himself) who commissioned the volume, either for his own purposes, or to be used in Muscovy as hypothesised above. It is intriguing to conjecture that this might have been a certain *Мончевъръ Йоанъ Стоахъ* whose name appears as one of the owners of the copy of the 1688 *МАЯЛНОЕ РУЧЕННЕ* which is now in the British Library (1568/4160). I have been unable to find out anything further about him.

That our manuscript was never put to an intended use amongst the Old Believers of Muscovy or their sympathisers must have been due to a change of circumstance. Possibly the frequent message coming out of Peter's Russia that no religious books in Russian or Slavonic were to be imported dissuaded the compiler from his purpose; possibly the commissioner (if he were IS) died, leaving Jephson to acquire the manuscript and transfer it to Dublin.

APPENDIX
Errata and Addenda

Below are recorded:

- A. a selection of corresponding forms from the Helsinki ms. where these help to elucidate opacities in the Dublin text (morphological and phonetic variants are not noted, nor are inaccuracies in H which are not paralleled in D);
- B. distortions shared by D and H where the original can be reconstructed by reference to the Dutch text;
- C. the section from the shortened catechism which is omitted in toto from D181, after line 15.

A.

D	H
47 тρέбно	33v потребно
49 н̄звѣшаем'	34г 1 виѣшаемъ
54 о̄чевиднѣ	35v очевидно
54 ̄слѣдѣт	35v осязаютъ (?) болю вѣнию и что улѣкъ
56 скротою	36v строкою
57 весна	36v вина
63 побѣдат	38v подобастъ
66 ̄же сего же	39v 13 сего же
67 днѣ	39v днѣи
68 неизнегоже	39v неизуесомъ
70 наѣнь	40v мѣкъ
70 ̄слѣплѣніемъ нѣхѣ ѿвъ	40v ослепление манихѣзовъ
73 зг҃ннестъ	41v изгненстъ
73 инатормы	41v и на того мы
75 приналъ	41v принялъ престопилъ
76 предизрѣданіемъ	42г предизрѣданіемъ
76 вѣйность	42г винность
76 вѣсъ	42г насъ
80 прелѣшанія	43г преслушанія
82 вѣчномъ	43v вѣчномъ
82 нѣ'вралъ	43v илсрдненъ нѣвралъ
82 нѣвыхъ	43v швыхъ

84	и́збóлнлъ	44г	исполнилъ
86	от колé	44в	от колéна
86	нера́зделите́ль нô	44в	нера́зделите́льно
87	своё не лиши́лось	45г	свойство свое не лиши́лось
87	безсмертны́мб	45г	бессмертие
87	и́стинность	45г	общее истин'ицтво
93	о́чимиритсѧ	46в	умирительна
95	спасе́нїе	47г	спасение полу́чили
99	о́ работе	48в	о работе
100	понéже даётъ	48в	понужда́етъ
102	твори́тъ нô	49г	творити по
102	е́гд да	49г	егда
102	твори́ти до́лжны	49г	творити должнос
103	и на ме́й	49г-v	и насъ не
105	к слóвѣ бжїе	50г	в славе бжїи
107	когд аамы	50в	когда мы
109	въченъ	51г	въренъ
111	при	51в	приходит
114	а́лава	52г	ахава
117	во́знискательни	53г	взыскательно
120	вéши	54г	немощи
124	и́збира́нномб	55г	избраннию
124	пша́деть	55г	подовает
124	своё вóлное	55г	свое волно
124	уáсъ	55г	уми́зъ
125	о́брюáнны	55г	обрюгамы
126	по о́бдержáнїе	55в	во обдержание
126	всáкїи .. си́ и́скани	55в	всѧких .. синискани
128	на́съ а́ше	56г	напа́ус
129	знáти	56г	знаки
129	тѣ знат	56в	тѣ знаки
131	омы́ва́етъ	57г	омыва́етъ и шуми́ваетъ
131	е́гда́вы	57г	егда мы
132	таинъ даютъ	57в	тайно даютъ
133	си́цевъ же	57в	синцевы же
134	не в у́ннахъ	57в	не вуннахъ

-XXVI-

134	нō тóую	57v	не тоумю
135	знако	58r	знакъ и таину
135	и́з' прону́астниками быти	58r	имъ пронусникам быти
	таинна		тайны
136	и́хъ питáнїе и во	58v	на спасение и
	о́держанїе		воздержание
137	вшспитанїе	58v	воспитание и одержание
140	преу́стаго	59v	пресвятоаго
141	блáгости	59v	благодати
143	шт смерти	60r	о смерти
145	владéль бýль	60v	владѣнь был
145	нау́алниковъ	60v	науалниковъ комъ
146	покóренъ	61r	покорен
149	трубы	61v	трубы
157	на уада	65v	на уада от третяго и до
			четвертаго рода
158	ашéрь твој	66r	ашер твоя и раб твои и
			раба твоя
159	сéла твој	66r	осля твое
160	послышество	66r	послуш(?)стви
160	пожалей	66r	воззелен
162	в грéхъ	66v	в тѣхъ
163	вършю	67r	в раю
163	злобы нo	67r	злобно
164	мы в него	67r-v	мы вси в него
165	éсть	67v	есмы
175	стнтель	70v	спаситель
176	върнымъ	71r	въчнымъ
177	спснїл	71v	свобожденига
180	подобает бѓъ	72v	подает бѓъ
181	сверсти	74v	смерти
182	блгодарю	75r	благодаривъ
182	сotворите	75r	сие творите
182	цркви	75r	крови
184	в том бы	75v	в том гнѣвъ бы
184	простыма	75v	прострася
185	утò раби	76r	того раби

-XXVII-

185	блъго дѣла	76г	блъгие дѣла
186	блжен'ныи	76в	блжесныи
186	могоули	76в	могутли
189	о сем намъ	77в	ш чемъ намъ
189	нуждъ	77в	нѣхдах

B.

D64: прїато бѣ слобо правдиво цркви

H38v: примѣтно было въ правдѣ во цркви

Dutch: onderhonden gheweest by de ware Kercke

- should be: прїато было въ правдивомъ цркви.

D113: омытыи крови

H52v: омытыю крови

Dutch: gewasschen sijnde door sijn bloedt

- should be: омытыи кровью.

D115: поданномъ даира ииъ шт вѣга

H52v: по данному даира отъ вѣга ииъ

Dutch: na de gaven die haer God verleent heeft

- should be: по даiramъ данимыи ииъ отъ вѣга.

D135: но тако иже обѣщаніи

H58r: но такиа же обѣщания

Dutch: op de selve beloften

- should be: по такиы же обѣщаніямъ.

D148: вѣ время

H61v: вовремя

Dutch: (dat als) den tijdt (vanden Heere verordent .. gecomen)

- should be: вреимя.

D143, 150: воспоминаніе

H60r: воспомината H62r: вшспомината

Dutch: (houdende een heylige) ghedachtenisse; (daerom is)

de ghedachtenisse (deses Oordeels .. schrickelick)

- should be: воспоминаніе.

С.

/Н72v.12/ Вопрос. Таковыи таєъ привыток шт сего аще се вѣрбеши. штвѣтъ. пред бѣомъ во христ(?) оправдаютца и римлянам. глава. є Вопрос. Како оправдан пред бѣомъ. штвѣтъ. Тому истинною вѣрою во хста /73г/ Вопрос. Како сен разумѣется еже вѣрою тому спастися. штвѣтъ. сице еже тому совершенѣшее исполнение и прав'да хства бѣомъ мнѣ приунастся тѣмъ во грехи мон прошены вываютъ аз наследниковъ вѣчному животу бѣду. и не чадно шное тому вѣрою воспринять. Вопрос. Чегш ради невозможны добрые мши дѣла оправдание пред бѣомъ быстъ или нѣкака частъ тѣхъ. штвѣтъ. занс и лутуне мши дѣла в жиѣнь сен совершенное приуастително грѣху. Вопрос. по сему же явленно тако не будет намъ воздаяние за добрые дѣла нѣкако гсль обѣщал в будущей жизни воздающи. штвѣтъ. Воздаяние будетъ не дѣл ради /73v/ но милосердиямъ бжїїмъ. Вопросъ. кто дѣствует сию вѣро. штвѣтъ. свѣтыи дѣла. Вопрос. комъ образомъ [ответ] слышан(?)ем и вниманиемъ словесъ бжїїхъ [вопрос] како укрепляющи тоѣ вѣро. штвѣтъ. тѣмъ же учением и слышанием словес бжїї и приуастиемъ стыхъ танни. Вопрос. что есть тайна штвѣтъ. свѣтыи знакъ и печать от бѣа уставлена дабы нам надеждо имѣть. також гсль намъ даровал прощение греховъ. и жиѣнь вѣчную о мисти его. Вопрос. Колико танк гсль внои благодати узаконил. штвѣтъ. дає свѣтое крещение і свѣтое /74г/ приуашение. Вопрос. како есть вѣшныи знакъ крещения. штвѣтъ. Вода ныже мы крещаемся во имя отца и сна и свѣтго дѣла. Вопрос. Что есть се знамят и печатътльестъ. штвѣтъ. омыти греха кровию и дѣлом гсда иса христа. Вопрос. Где о семъ христосъ повелевает и обѣщаетъ. штвѣтъ. во уставе в крещение идѣже сице глаголет шедше во вси мир проповѣдаѧ еванглие своимъ всімъ языком. и аще к'то вѣрбетъ и крещение приниметъ спасен будетъ. а иже к'то не вѣрбетъ тои осужденъ будетъ.

REFERENCES

1. G. D. Burchaell, *Alumni Dublinenses*, Dublin 1935.
2. E. Heawood, *Watermarks mainly of the 17th and 18th centuries*, Hilversum 1950; W. A. Churchill, *Watermarks in Paper in Holland, England, France, etc. in the XVII and XVIII centuries and their interconnection*, Amsterdam 1935.
3. R. Cleminson, draft paper on printed primers of Russian provenance, personal communication.
4. A. С. Зернова, *Книги кирилловской печати изданные в Москве в XVI- XVII веках*, Москва 1958.
5. B. Marchadier, "Les vieux-croyants de Wojnowo," *Cahiers du Monde Russe et Soviéétique*, XVIII, 1977, 435-.
6. P. Schaff, *A History of the Creeds of Christendom*, London 1877; J. N. Backhuizen van den Brink, *De Nederlandse Belijdenisgeschriften*, 2 druk, Amsterdam 1976; H. A. Niemeyer, *Collectio confessionum in Ecclesiis Reformatiis*, Lipsiae 1840; *Kort Begrijp der Christeliche Religie*, in: *Belijdenisse des Geloofs*, Zoonen 1819. Backhuizen van den Brink (above) notes on p.40 the existence of a *Kort Begrijp*, bound together with the Belgic Confession (1619 ed.), the Heidelberg Catechism (Middelburg 1611 ed.) and the Liturgical Formulae in a book now at the theological faculty at Leiden (press-mark Senaatsarchief no. 369bis). I have not consulted this work.
7. Ю. К. Бегунов, "Русская повесть об английской революции 1689 года и о Вилгельме Оранском," article submitted to Oxford Slavonic Papers, personally communicated to me by G. Stone and I. P. Foote. See also B. Silfversman, "Eräs poliittinen haaveilija 1600-luvulla," *Historiallinen aikakauskirja*, Helsinki 1934, p. 161-183; E. Bäckman, "Den kalvinska kyrkans trosbekännelse och katekes," *Finska kyrkohistoriska samfundets årsbok*, 26 (1936), Helsingfors 1937, p.3-50 (with reproductions of four pages of the manuscript).

8. Н. Дурново, Введение в историю русского языка, Brno 1927; М. А. Кустарева, "Материалы к изучению говоров Смоленщины", Филологический сборник, Смоленск 1950, стр.149-185; П. А. Расторгуев, Говоры на территории Смоленщины, Москва 1960.
9. R. Cleminson, The Grammar of Russian Church Slavonic, D.Phil. thesis, Oxford 1983, 605.
10. А. А. Чума, Ян Амос Коменский и русская школа (до 70-ых годов 18 века), (=Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Šafarikanae Přerovensis, Monographia 4, Paedagogica), Bratislava 1970.
11. J. Łukaszewicz, Dzieje kościołów wyznania helweckiego w Litwie, Poznań 1842-3.
12. B. O. Unbegaun, "Russian Grammars before Lomonosov," OSP, VIII, 1958, 98-116.
13. Описание изданий напечатанных кириллицей, 1689 до января 1725гг., сост. Т. А. Быкова и М. М. Гуревич, /т.2/, Москва-Ленинград 1958, стр. 318-341.

In clytissimi Collegij SS: et Individue
Trinitatis juxta Dublinium Bibliothecæ
Librum hunc (cujus Sitybis utinam mille
j: magnitudinis Adamantes infici essent)
dono dedit Alexander Lephson

olim prædicti Collegij Naturus Alumnus,
Artiumq; Magister. Decembris die 2°.

1706.

Нача́лное о́уче́нїе чл҃кши мъ
хопла́щимъ о́учи́ти сѧ и́нігъ
бжéственаго писа́нїа .

Замѣтівъ пречитыши мѣре,
и́всѧхъ сты́хъ твойхъ . Гдѣ
ісе хрѣпѣ сїе бжéй помилъ на-
діиінь .

А Б В Г Д Е Ж Ѕ З И
І К Л М Н О П Р С Т Є
ѹ Ф Х Ѧ Ц Ч Ш Щ П І
ь І Є Ю Ж А О Н І С Ї
Ч Д І

Ба ва га да жа за
ка ла ма на па ра

[10]

с.и та фи хи ци чи
ша фа

Бε	вε	гε	дε	жε	зε
кε	лε	мε	нε	пε	рε
сε	тε	фε	хε	цε	чε
		ше	ще		

Би	ви	ги	ди	жи	зи
ки	ли	ми	ни	пи	ри
си	ти	фи	хи	ци	чи
		ши	фи		

Бο	вο	гο	дο	жο	зο
ко	лο	мο	нο	пο	ρο
со	тο	фο	хο	цο	чο
		шο	ψο		

Кδ'	вδ'	гδ'	дδ'	жδ'	зδ'
кδ'	вδ'	гδ'	нδ'	пδ'	рδ'
сδ'	тδ'	фδ'	хδ'	цδ'	чδ'
		шδ'	щδ'		

Бъ	въ	гъ	дъ	жъ	зъ
къ	лъ	мъ	нъ	пъ	ръ
съ	тъ	фъ	хъ	цъ	чъ
		шъ	щъ		

Къ	въ	гъ	дъ	жъ	зъ
къ	лъ	мъ	нъ	пъ	ръ
съ	тъ	фъ	хъ	цъ	чъ
		шъ	щъ		

Бъ	въ	гъ	дъ	жъ	зъ
къ	лъ	мъ	нъ	пъ	ръ

[12]

съ тъ фъ хъ цъ чъ
шъ щъ

Бѣкѣ сѣ дѣ жѣ зѣ
кѣ лѣ нѣ пѣ рѣ
сѣ тѣ фѣ хѣ цѣ чѣ
шѣ щѣ

Бѣкѣ сѣ дѣ жѣ зѣ
кѣ лѣ нѣ пѣ рѣ
сѣ тѣ фѣ хѣ цѣ чѣ
шѣ щѣ

Бѣкѣ сѣ дѣ жѣ зѣ
кѣ лѣ нѣ пѣ рѣ
сѣ тѣ фѣ хѣ цѣ чѣ
шѣ щѣ

Кра	вра	гра	дра	якра
зра	кра	ла	тра	на
пра	рра	са	тра	фа
хра	цра	ча	шра	ща

Кре	вре	гре	дре	яре
зре	кре	ла	тра	на
пре	рре	са	тре	фа
хре	цре	ча	шре	ща

Бри	ври	гри	дри	яри
зри	кри	ла	тра	на
при	рри	са	три	фа
хри	цри	ча	шри	ща

Бро	вро	гро	дро	яро
зро	кро	ла	тра	на

про	ро	сро	тро	фро
хро	цро	чро	шро	щро

Брѣ	врѣ	срѣ	дрѣ	жрѣ
зрѣ	крѣ	лрѣ	мрѣ	нрѣ
прѣ	ррѣ	срѣ	пирѣ	фрѣ
хрѣ	црѣ	чрѣ	шрѣ	щрѣ

Брѣ	врѣ	срѣ	дрѣ	жрѣ
зрѣ	крѣ	лрѣ	мрѣ	нрѣ
прѣ	ррѣ	срѣ	трѣ	фрѣ
хрѣ	црѣ	чрѣ	шрѣ	щрѣ

Брѣ	врѣ	срѣ	дрѣ	жрѣ
зрѣ	крѣ	лрѣ	мрѣ	нрѣ
прѣ	ррѣ	срѣ	трѣ	фрѣ
хрѣ	црѣ	чрѣ	шрѣ	щрѣ

አምኑ ዘመን ማሸበት አደጋ መፈጸመ
አመልካች በተደረገ ማረጋገጫ እና አማካይ

የዕስ የዕስ ይፈጸመ ተከራካሪ
የዕስቀ የዕስ ይፈጸመ ተከራካሪ
የዕስና የዕስ ይፈጸመ ተከራካሪ
የዕስና የዕስ ይፈጸመ ተከራካሪ

ቁጥር ቁጥር ቁጥር ቁጥር ቁጥር
ቁጥቀ ቁጥር ቁጥር ቁጥር ቁጥር
ቁጥና ቁጥር ቁጥር ቁጥር ቁጥር
ቁጥና ቁጥር ቁጥር ቁጥር ቁጥር

ዓመልካች በተደረገ ማረጋገጫ እና አማካይ
ዓመልካች በተደረገ ማረጋገጫ እና አማካይ
ዓመልካች በተደረገ ማረጋገጫ እና አማካይ
ዓመልካች በተደረገ ማረጋገጫ እና አማካይ

и́ра рра сра тра фра
хра цра чра шра цра

Азъ . а . бдісн б вѣдн в
глаголь г добрѹ єсть е
жикѣтє ж сѣло 9 землѧ
З іаке и како кв лтодн л
мыслѣтєм пашъ н ѿнъ
о покой и рцы р сло́во с
твѣрдю икъ д ферть
ф, хібъ х опів ѿ цыц
чевъ ч ша ша фа ф єръ въ
єрдъ ви єръ в тать ів го съ
ж ксн д пси ф дитад
иакица в

а

Слóзи именъ позъвауцѣ
попышами .

А . а́нгль . а́нгліи . а́рхангль .

а́рхангліи . а́плъ . а́пльски .

Б . бгъ . бжтвò . бца .

блженъ . блгословенъ .

блгтъ . бгоблгодатыи .

К . влка . влчца . влчестко .

воскрнїе .

Г . гдь . гдьство . гдь .

гднь . гяла .

Д . дхъ . дховныи . двдъ .

двца . двчестко . дшл . днб .

Е . єстетво . євлїе . євлї

стко . єпкпъ . єпкпъство .

І . ійль . ілкїи . ісь .

іерлімъ .

В

К. кріпъ . крішкіє . крітль .
 А. люболіръ . любоскін .
 М. мръ . мростъ . млтъ .
 мірдїт . млтвина . млтва .
 міти . мріа . мчнкъ . мцгъ .
 млнцъ .

Н. нбо . нбныи . ншъ . нніѣ .
 О. очъ . очъ . очтівъ . очкъ .

П. премростъ . престъ .
 прѣтоль . прѣбнъ . прѣпъ .
 прркъ . прѣтча . прѣпо .

Р. рѣтво . рѣтвенъ .

С. стъ . сѣннікъ . слнце .
 ср҃цѣ . стрѣтъ . смрть . слава
 стітель .

Т. тр҃ца . трѣтенъ . трѣтъ .
 трѣтое .

о́й . о́житла . о́жимися .
 л . хри́стася . хра́м . хри́стия
 ииша .

и . цри́ . цри́ца . цри́къ .
 цри́тко . цри́гін .
 е . цри́ка . цри́ка . цри́кін .
 ѿ . цри́ка . цри́ка . цри́кін .

Число цриковноє

Кімена просорділни.
 Ёкса! Йсо? паріа ёкакора?
 Краткаа? звяртелецш;
 Тыпла? словаштипла?
 Ёпострэфъ ёкавыіка?
 Ероісъ? запатая, дкоточіт?
 Плюіка. Вопросыпелнаа;
 Оудивиپельнаа!
 Вімікстыпелнаа (3)

уны . и́стинныи ашса́цца
сказе́рны . и́стинн га́же Ашада́
наша . Очи́ти саке , спынн
крайни́н , спынн гезслерин
ныи полнай нáсъ .
Ола́ка о́чыг и́стинн о́м
Ах , и́ннах и́ннах и́шоаукки
у́жко́лла , и́мнис .
Пресстада траце помы́ллы на .

Изъялъ въстѣнъ пріи Благодати
іѣрѣти . иль гѣрѣти
а. тиць .

Цѣпіо пѣнъи , оѣмѣши піеѧ
Ашѣ испитнныи . иакѣ вѣзѣт
свіи , ика сѧ исполниѧ , со
іеродакище Благодати , иакїи
подѣланыи иріїнѧи риу селѧса

Где́ о́чисти грѣхъ на́ша . вла
дѣ́ко простій бе́ззаконія на́
ша , сты́к посібній інсциблі
нѣмоши на́ша . Імені таоे
го́ ради ; Чайке . Гдіпомій
лвій , г . слава . іннів .

О́че на́шъ йа́же є́сні на́небе
стѣхъ - дасійтса йма таоे ,
дапрі́дєтъ цртайє таоє ,
дако́удєтъ до́ла тао́лъ ,
їа́кш на́нбені піаземли .
Хлібъ на́шъ насоўчины ,
дай же на́мъ дніесь , іօслá
ви на́мъ до́лги на́ша . іа
коже ймы́ о́стіаолаєтъ
до́лжнико́тъ на́шимъ .
Інєаєднъ на́сь поїсковіе

нойзбáни насть юлдкашаго ;
 Чáже . Іерéй . Гáко тиоे
 ёстъ црпто исила іслáна .
 Чáже . Гáи помилбй . БІ .
 слáна . інніе . И прїидівте
 поклонімса цропи нашему
 бг8 . И прїидівте поклонімса
 хрптоу цропи ивг8 нашему .
 Прїидівте поклонімса і при
 паде́ти . ксамоть гд8 іс8
 хрптоу цропи ивг8 нашему ;

Чáже , Чйомъ . рг .

 Агослови дше таа гда .
 Гáи бжé мой аозвеличилса
 єси дебло . айспоа́да
 нїе иаозелелбпогласа облече .
 юдтайнса саѣтши мъ гáко

рýзого . проиниа́ни не́бо іá
 ко іко́як . покрыиа́ни аодá
 ии преавíспрепада спод . по
 лага́на ѿблаки плавоходéнїе
 саоे . ходáни накрилоӯ ат̄
 спренто , піворáни агглаби спо
 ду́хи . ислягн̄ спод ѿгнъ
 палáчи , основа́ни зе́лто
 напіве́рди саоéй . непрекло
 нітиса півтісів атіка . бé
 здна іáкш рýза одітвáнїе
 єл . нагорáхів ста́ндти
 по́ды , ѿзапрефенїа та
 его побе́гнити , і́гласа
 грома таоегò оўстрáша
 тса , посхо́дати горы ,
 іниходати полà ат̄сто

є́же деснолів є́сті біть .
 предѣлів положи . є́гіже
 непрѣдѣль , нижє ѿбра-
 тѧтса покрýти землю .
 посылали йспіо́нікі ѿде-
 брехъ . посередів горъ , про-
 йдути ворды . нападають
 ислѣ забрі селы . ждѣ-
 онагри аякаждѣ спашто .
 напы , птицы небныя прѣ-
 витаютъ , шередбі каме-
 нія да дасть гласъ . напа-
 лан горы шпревы спренихъ
 сиоихъ , шплодѣ дѣлъ
 тоиихъ насытитса зѣла .
 про забаля пажити ското
 йшрапоу наслужебъ члкомъ .

йзнесети хлібъ щеземлю .
 йшино весселитъ ср҃це члквъ :
 оумаснити лице єлеомъ .
 йхлебъ ср҃це члквъ оукрѣ
 ишъ . насытитса дреа
 польскѧ : кедри лианыс
 шин . йхаже єси насадилъ .
 тоу птицы догнѣздитса
 єродіено жилище облада
 еть ими . горы авсекїа
 єлекемъ . камень привѣт
 яюще защемъ . сопо
 рилъ єси лбюду подременѧ
 сінще позна зарадъ спой .
 положи тоу . ѹбъестъ
 пощь . анейже пройдуть
 искъ запрѣтъ добраини .

скімни ръкатающе аосхн
 шипи . тій спросыти шбга
 пыцк се бів . аосіа слнци
 йсабрашася , йиложаръ
 своимъ лагдитъ . йзбіде^г
 члкъ надібо спое , йна
 дібланіе свое дівичера .
 та кш возвелишиася дібл
 тоаа гдн . аса премрію
 стіто сопіорилье єси . и
 сполниса земля тоарі тоо
 еа . се море велико й пра
 страину , тоу гади . и
 може пістъ числа . жнао
 тоа тоалад сасликини .
 тоу корабль преплакато^{гг} .
 змін сей , єшше са зда

рд'гáписа є́моӯ . асà ктие
 бèт чáтоши . дáти пíць
 йимъ вóблаго арéмд . дá
 ишь тесбèт собероутъ . ш
 ае́рзьшь тесбèт роу́кь , асà
 ческаа юспóлнитса благо
 сти . шарáщьшьже тесбèт ли
 це аозматоу́тса . юймеши
 ду́хъ и́хъ , ийчу́зниши . и
 спéрстъ сиою позáратиáтса .
 по́слеши ду́хъ сиои , ико́зийж
 дытса . иобноайши лице
 земли . боуди слáда гдñкá
 вóйтки . позаселитса гдë
 ѿдстéльхъ сиоихъ . призира
 аи на́землю итворято тра
 стиса . прикаса́аса гора́хъ

юнозды́мапіса . поспиші
 гдаи . ажнаотікъ тоемъ по^ю
 бгд' тоемоу дондереже ёсмъ .
 да на слады́тса ёмоу ве сірда
 моя : азъ же возвеселіса
 ѿгдѣ . скончаготса срѣш
 ницы шземлі . и безъзако
 нницы . тақш небыши йыл .
 благословай душа тола гда .
 та же . сїе рцы . тақш по
 зделічишаед дѣла тола
 гда . оса премоудростіто
 сопортилъ ёси ; та же .
 слада . іннікѣ . аллилуїа .
 трижды . та же . єкспе^{н.}а .
 лиромъ гдѣ помышлиса .
 та же . кадиесма . радопад .

шáже . чáмъ . рá .

Гдá поза́хъ кпебѣ о́слы
шина . вонти гла́съ ти
ли́твы моéй . е́гда позза
шоу кпебѣ . даса и́спра́ви
млтва моа тáкси ка́дилси
претобою : воздѣлїе роу
к8 моего жерпва ачерпва .
положи гдá храни́е о́стпo
моимъ . и́дуеръ о́гражде
нїа бо́устпахъ моихъ .
нео́уклони ср҃це моё посл
веса лвка́пьстай . не пще
дати аинъ о́грѣстѣхъ .
сочлки творлщими безза
ко́ни . и́несчтатоса сорд
и ными и́хъ . покажетія

праедникъ тѣтію юсли
 читъ мѧ . ілѣйже грѣшна
 гш . дакенамаспитъ гла
 вы моїа . тѣкш єще има
 літца моѧ доблгошоленій
 їхъ . пощерты быша прі
 камени сѣдїа їхъ . оу
 слышатся глаголи мої .
 тѣкш измогоша . тѣкш
 полща земли просвѣдеса
 на земли . разсыпашася
 кости їхъ прїадѣ . тѣко
 ктиебѣ гдї . гдї ѿчи
 мої . патя оупошахъ . не
 ѿмнѣ дшъ пото . сихра
 айма ѿстѣти юже соста
 вишами . ѵшсшиблазнъ

А́рхиста́тическое засе́дание
 Упра́вления сопри́ческой союза́
 Гражда́нских · Финанси́м
 А́зиатской прерий ·
 Исполнитель · Рада ·

У́становление конститу́ции
 Упра́вления гражданской администра́ции

и́печаль мою предупреди
по заслугам . Онегин и съезди
вить Адмирал , кипри
помада спеша тон . Онегин
ли вспять , помедливши
жизнь . Сирена сказала
многе . Станичка огендри
иша . Киприан

зна́ин тене́, поги́б е сіт'
 гістою шмене́. йніт'єпів
 взыскáн душ мото́ . по
 зважъ ктесіт' ғди . ртв ,
 ты́ есн̄ оўповданіе тисе́ .
 часів моя есн̄ наземли
 жиовіхъ . воньми моли
 тиа́ш мото́ . та́ко смирих
 ся зблод . ізбанима ш
 гондайши ма . та́ко оўкрай
 пышаса паче тене́ . ізде
 ди йспемніцы душ мото́ ,
 йсповадатиса йменн
 шаюмоу . мене́ яздытъ
 пра́ведницы . дондерже
 поздаси тіт ;

Псаломъ . рѣд .

И зглѣбныи озвахъ кнѧсівъ
Гдѣ , гдѣ оїслыши гла твой .
Боудѣтъ оўши твои . а иѣмъ
Люще гласъ мѣтвы миша .
Люще вѣззаконія на зриши гдѣ ,
Гдѣ кпіо пострайти . тѣко ѿ
Тебѣ очищениє єсть : иже не
Ради шаое го постѣрпѣхъ та
Гдѣ , постѣрпѣ душа миша ав
Слѹсъ піасе , оўпода душа
Миша на гдѣ . ѿстрайка оўпі
Ренда доспощи . ѿстрайка
Доўпренда . да оўпода есть
Израйль на гдѣ . тѣко ѿ гдѣ
Миша . иже погоди ѿ него изба
Алеиніе . иже погоди изба ити

пізрлѧ ѿсітѣхъ бѣзаконій
єго ; певаломъ - рѣ .

Хваліти сѧ аси та звіць ,
похвалити єго аси літдїе .
їако оўшиердися мітъ єго
напасів , істинна сѫна пре-
бываєти въ пошткн ; посѣ-
сїтшоренїє спіаго сущено-
міка анфимогена .

Сиѣти тихїи , спыіа славы
безсмертнаго Оца небес-
наго . спіаго блаженнаго .
іса хрістѧ сна сїїа . прише-
дшаго на западъ сїнцѣ .
вийшаше сиѣти вечернїи .
шоемъ Оца йсна йспіго дхя
бга . достойниль єси аша сѧ

пременя́ и ви́ши съйти гла
сы прѣбывающими . съе вѣкѣи ,
жнаопить даин асеноу ми
рѣ . єгоже ради вѣсь миръ
сладиши тѧ ; ша . прш .
дисциплия . посѣти .

Сподоби гдѣи даечеръ сей ,
безгрѣхъ сохранитися на .
блгословеніе єси гдѣи б҃же
оцъ пашн . и хвалю и про
славлено има таоє аօас
ки , амінь . Бодри гдѣи
млѣти таоѧ напасть , та́ко
афподахомъ пати . блгш
словеніе єси гдѣи , наоучи
насть оправданіемъ таш
имъ . блгословеніе єси

илко . а разуми насть оправа
 одніємъ твоимъ . вѣго
 слышанъ єснъ стыинъ , про
 саспій насть оправоданіе
 твоимъ . Гдѣ лѣтъ тво
 ибаки . идѣла роука
 твоего непрѣзри . тебѣ
 подобаетъ хвалѧ . тебѣ
 подобаетъ пѣнїе , тебѣ
 слада подобаетъ . о цѣ
 юснѣ и спомѣдѣхъ . иків
 ипрѣш ибаки аѣкоимъ .
 амина ; исало ; рѣцъ .
 Итебѣ позадорхъ ѿчи
 монъ , якои оущемѣ памбен .
 сѣ ѿчи рабъ ароука гдѣи
 спойхъ . тако ѿчи рабыни

Зору́ющи́хъ - то́гданичию́щихъ
ропра́вимъ ; практ. статия
стяго си ми съна Еранп'иница
Христъ апостолъ расѣ спаси
иро алика . Моглагодъ тиде
имоу смѣрдомъ . Гѣсси он
жѣста очи мои спасеніе
тпое , сѧ сѧ сѧ огнотопалъ
прѣаицемъ остилъ логаен .

"Ро́жес' гро́м'я спога́ . пас' ;
 си́чи на́ши си́гра́х ср'г' на́ши тау
 А́нА́ссе о́фчи с'я ри́спиа ны́ ;
 и ломи́лки на́сь р'яи , пами́
 льк' на́сса . ла́ко пами́шаг'
 и си́лони хомса о́гни чи́жечкиа .
 памног' и сполниса А́оуши
 на́ша . о́фчи чи́жечкиа гсу́г' ;

са́втъ восто́краде́ніи га́зъ
 комъ . и́сладъ лоде́й тао
 йхъ інлъ ; ша́же . тро́тое
 и́по́бъ на́шъ . пропаръ .
 дніо . и́лъ спо́мъ . слава .
 інніс . бо . і́щелъ по́спъ .
 си́емъ . тропаръ сїа . ілъ .
 д . Кїцѣ дно радьїса обра́
 дованнаа мріе . сїбъ ста
 бото благословена ты аже
 на́хъ , и́благословенъ пло́
 чре́па таоегшъ , іакш роди
 ла еси хріста спаса и́збави
 тела душамъ на́шимъ ;
 поклонъ , слава .

Кріпітило хрітоаъ тесбъ
 молимса , дсвхъ на́сь

поманы. дайзбáимса ѿ
 беззаконий нашихъ. тебів
 бò дана вýстъ блгодáшь
 моліписа зáны ;
 поклонъ , икынѣ .
 Молітве зáны спін апли
 пррцы имінцы . ииси спін
 дайзблáимса ѿвѣдъ іскó
 рбей . пасъ бò тéплыя пре
 стапела косисд аси сплажа
 хомъ ; поклонъ . піа же .
 Бгородиченъ . беззаклонна .
 Пюдтиото мітъ прибѣгає
 бще дібо . міпішъ нашихъ
 непрeзри аскорбѣхъ , но
 ѿвѣдъ извáи пасъ ёдй
 на чпда иблгословел ;

также . Где помилуй . м .
 Где благослови . иерей . съи
 благословенъ и препрощаю
 ле пътъ хрѣбтъ въгъ нашъ .
 а се гдѣ ти пакъ и прѣно . и мы
 глѣмъ мѣсто сѧто .

Небесныи цркъ . благоавѣрнаго
 цркви нашего . и мѣстъ . оу
 крестъ . вѣръ оутвердъ .
 газыски оукротъ . миръ
 оумиръ . и стояще обитателъ
 сѧто добре сохрани . и прѣ
 жде шедша да ѿца и бра
 ти то нашъ . а кроавѣхъ
 спрашевыши оукини . и
 насть апракосланий аїсъ
 рѣ иапокаліи . Где

пріймі іспомільбі . Гакш
блгін ічлкотбенцъ ;

Перенесъ съ иконою піврь
недородлакскіхъ, цркви,
съ рѣчю кальвинскіхъ .
Слѣдуетъ псащъ , Азъ . архи
коулахъ . Кипчакъ пів
кошорыи шоироеви юштівъ
шти сибиряже .

Всі ми сердечно вітремъ
іоуста́ти ісповѣдемъ , ^{дес} Е
єсть . єдиное єдиносущше
дшеное лицѣ . єгоже ми і
менауємъ . БГА . йякъ єсть ,
віченъ непостижний недійний ,
непримітнель . бесконтинентъ .

а се то́щенъ . и́спо́лна прему́
Аръ . пра́веденъ . бла́гъ .
и́з вло́гъ преизобилованныи
и́спо́чникъ иса́кіе блгпіи ;

“
R

И мы́же познаае́мъ ёго дне
тл̄ дѣйспіавы , пе́рвое . со
шаре́ніемъ и́хъ подъ ряжаніемъ .
и́зладе́ніемъ асего ми́ра .
ионе́же ми́ръ предъ очімъ
на́ши ма́єтъ га́кш и́зрад ,
півшиша кни́га . и не́мъ же
аси́ роди вели́кіи и́маліи
га́кш словеса́ оуказа́ютса .
ко то́рые на́мъ даю́ть зна́
ти . неа́димыя ве́щи вѣ́н

єже єсть ёгò аїб'чюе . сіла
 йбжестпю , та́ко же гле пъ
 ап'тюлъ пачель апосланїе
 своємъ кримланомъ . ап'е
 рвой глашт . адвадеслпю
 спихт . которые дечи
 довоин члескомъ єстие
 таоу оказалось непаннось
 ихъ шнасть . второе . да
 єть вгъ памъ іаснад іко
 цершепітнше знати стві
 своємъ бжестаеннымъ
 слободъ итолико дарода
 елико пребно памъ дсемъ
 житїй посланій ёгы наш
 спасенїе избранихъ ёгò .

И сподѣдемъ . та́кш пе́съ
 сло́во бѣ́е послано і́зпесе
 по є́сть нечлескимъ і́зпо
 леніемъ ностыи . мужи
 бѣ́и глаголали . дѣйстї
 ёмъ ста́го дха , та́кже
 глѣтъ стыи пе́тръ , по
 пю́ти вгъ ѿсбѣнныи по
 пече́ніемъ є́же имѣ́ль і́ш
 тиспание на́шемъ , со́ймъ
 слвгамъ пррікомъ і́аплш
 посе́лѣль . та́кленыи
 со́й словеса написати .
 па́кже са́мъ гдѣ дадѣ
 скрыяли зашита пе́ръс
 тю начерталъ тогѡ ^дра

іменоуєтиъ тъи такоє пи
сѧпїе . ст҃оє ибже спленное
писѧпїе ;

и ви оставаєти , и заѣщати
ст҃оє писѧпїе ѹдає книги .
а епїхаго и по баого зааѣшти .
ко ст҃орїи єспів капопийскіхъ
книгъ иже цркви прїемъ
лестивъ , и до цркви бѣши си
ще парицаюти . книги
вѣтхаго зааѣшти , є . кни
мойсейовыихъ . иже суть .
а . выстїа . б . и з х ѿ дъ .
г . леванитинъ . д . числа .
е . вторыи законъ . книга

ж
ж

јса наўпіна . кніга сау
 дін ізраільскіхъ . кніга
 роўфъ . кніги самаўіловы .
 кнігі цртавъ . ё . кнігі кро
 кікі нарніцаюцца параліпо
 менопін . кнігі эра . неімі ,
 ёсдіръ . ѹшва . псалмы рэды
 допы . г . кнігі соломони ,
 прыпіки . премірасіль пібені
 пібені . д . кнігі велікай
 прркошь . йсаія . ёреміа .
 ёзекія . даанія . ѹпш
 тоімъ малыхъ прркошь .
 ѿзіа . ішіль . амосъ . аш
 аш . ішна . михаіл . ма
 лахіа . паўумъ . ашаакоў .
 содоніа . аггей . захаріа .

и́о́нагоже зааіт'я кні́гы .
 А . є́нлістя . матіфей .
 тарікш . лукà . іоаннів .
 дея́ніе апльскот . ді . пис' .
 ла́піе ста́го апла па́ла ,
 кото́ріи є́сть . б . крімла
 комъ . кікоріафомъ . кга
 лаптомъ . къефессішмъ .
 є . кфесалониссомъ . б .
 ктимофе́ю . кспіш . кди
 лимоніш . къеаре́шмъ .
 З же . соборныхъ апльскій .
 йже є́сть іа́коала . а . по
 сланіе петро́вы . б . посланіе іоанно́ды . посланіе іоанно́на .
 іоанно . іа́валеніе си ріб'ч
 апокалипсієсь іоанна деле
 олшга ;

Всі сін книги пріємні та
 застбін , тікапоники , ніж
 возможнко наст'рд наш іні
 ожпаврднпн пінатв осною .
 наст'рд ве бу зласаікаса рамы
 шленіа єже апів книга писа
 но . не пісні то цркви й пріємні
 білакіни й нарції . ніо інса
 білелко . чтò стбін дхів оні
 під сандіблестиа . наша се
 рдця , єже оні тубга . йспи
 діблестиа онів оні ажеві
 ти . італідеться ажеси іаго
 слепін саліи оса зіті . іакш
 ти аеіши єже апів проречі
 ти збываітися ;

Албі раздібліє сіт' ствіт кнігі , шляпокробіцкій компо́рвіс
 єсть претпід книга Ез'яль ,
 книга товід . ітіднась , книга
 премірость , книга ісбеса си
 раҳона , пард . присипнітік кіль
 єсфиревы гисторіи . мітва
 отрокома апеніши . книга ,
 схеанни . ібкдміре вадле іо
 змій . мітва макасід црд .
 книги тасікоаіб'їскіе , котш
 рбі книга цркав може честік
 ійстів аразблітиса толі
 ко . ёлікса сойдетса нісогласі
 тса іскамми канонісими .
 нонеймітік тіс книги таскто

стіл , та́ко бы́ і́зни санде́тел
ство . кнї́которыі артиллїа́
ар्टы́ры і́ма́ю ста́в хрї́тіані
ского . Но пе́личество і́стіл
канонійскїй кни́гъ "и́ оўмáні" ,

3

Мы́ аи́брѹ́є́т то́ се́ спо́е пи
са́нїе осла́зіе до́лженіе є́сть
аи́брѹ́ати . ко́спе́нію сашт
што́ і́заси́ло обра́щє́ . по
не́же аи́ чи́тіе слáжéбныи ,
та́же . бг҃іе о́пá требéкі . пі́
мо асф . та́кістасено о́ка́зы
шае . и́пеподобае чи́с . а́ще
бы́ и́са́я пі́ль , и́ли са́говіс
тии ки́е ви́сті . і́ка́ко ўчнї

какъ ли поѹчены съмъ
 сты писаніе, паче же . и
 ще бѣде аггль інсн іакоже
 апль павель гле, итогъ рѣ
 заповѣдано костюмъ писа
 нію прилагати ішнимати,
 шегоже, тако окаズбетса
 тако оѹченіе того . соверши
 иибѣше исполнено . и неоу
 добно єсть члескомъ писа
 нію . каковы сти они ии
 єсть . оѹподобляти , кѣже
 помъ писанію . истина
 бѣти . понеже прауда бѣла
 надоестьлии совершииши
 єсь . аще хотѧ буде ино
 говрѣнное , дреани писменъ

стівін апіль папелів січі
са . Іспытани після хи субга
ні соу , таісокхі аїчи кітто
пітід . Кіттес . Кіттес . Кіттес .
Неприєм . Неприєм . Неприєм .
Кодагу ағомів сабой ;

иль ины сльччаны асаны
 лоджийск иконостаси
 хин . паки и си члкви туниси
 Абс иемити иенхыя яжинин
 ишоджаки асаны съемни
 риорд паки туниси ти
 иерархии , фоке съюз и гама
 иерархий съюз асаны
 съемни , таиске ойчи насть

І послѣднѧѧ ѿще сеѧѧ ѹспи-
 наѧ ; и сѧѧ слѹбо вѣжїе аѣрѣ
 мы . поѣднѧѧ вѣга иже є'
 спів . лицѣ єдиносѹщю .
 и не мѣ т҃рѣ лицѧ . а бѣшило
 спін іїстиннѣ іѡашка не
 раздіблѣши . пої пе си вѣш
 и помъ іїнеслїаѣтелномъ .
 присовѣнїе , иже є' спів . оцъ .
 спів . співни дхъ . Оцъ є' спів
 аеспѧ , начаю іпогачаюсь
 аслїкї таарен . аидимѣ и
 не идимы . спів є' спів сло
 во . премроспів . іօбрл оцѧ .
 співни дхъ є' спів . шѣчише
 сила . и то . и зходѧ ѿца

йснъ . іпосемдъ . аще таіко і
 раздѣлѧется . но нераздѣлъ
 лѧетъ бѣга отрицанія . по
 неіже оучнитъ насть спишѣ
 писаніе . таіко ѿцъ існъ
 истыи дхъ . коѧко сасѣ
 присоединїе имъ . раздѣлѧ
 юпіса пой споіспаша таіко
 и си тирїтъ лицы единію бѣгъ
 по тілѣ іспівъ таапо . таіко ѿцъ
 неінь . існъ неоцъ . таіко
 же ирдхъ стбіи неоцъ илѣ
 співъ . исище сїтъ лицы таіко
 раздѣлѣны . таіко нераздѣль
 ны ипесмешенны . по неіже
 ѿцъ непріятель плоть . та
 кже истыи дхъ . но тогїто

єдінів сіль , сіць бò писоға
бòт беңіа нісісілдік ах , асі
бò тірі ракто шібұлы , поғ
дипасуғілік аицік . нісішів пе
ригш писалғанда . попе
асі тірі єдініл шойспапів ,
можість естіаіт , вілғындағы ,
імилшсेңдік ;

Ксі мы се ат . тақо нізеки
дібіпіельстіва писаңдік . та
кожде нізшога дібіпіельстіва ёже
асебе слыішті сандыктелестіво
спіаға писаңдік , йіже на оғчы .
Сіті спікін пірцұл айрошапів .
ніразлічпазыңға тісіптағы

и́стичаго заостре́ти си́писаю .
 и́же и́непреребно є́сть сципти
 ти . по сразсвяще́нии и
 араздиме́нии и́збирати
 и́кни́гę бытийд̄ глаод̄ . а . и :
 кс . и . кз . исице гле́ гдб .
 сопори́ члка по образу на
 шему и́подоби́то . та́ко
 сопори́ бгъ члка по образу
 своёму . та́ко и́жену сопи
 пори́ бы г . с . ки . зри а́дъ
 бы́сть та́ко и́динашъ шна́сь ,
 и́з него та́валено та́ко о́днеч
 и́динашо лица́ о́бложти́с та́ко
 сле́ть сопори́ члка по образу
 на́шему . посéмаже та́валено
 бгъ и́динашо , та́ко сле́ть .

[61]

ісоптаоръ вгъ . єстѣ ісѣ и
спинно та́ко пе́слепиъ коли
ко ли́цъ а́бжтпів . по пе́же
о́се а́вешхъ зако́ніт злакрѣ
ти , ако́дай блгти зіблш
іа́стасно , та́кш бýстѣ
іа́блено . єгда крпіса гъ
на́шъ доіердáніт . тогда
глѧ очей слы́шаніе бýстѣ
глѧ , сей єстѣ снъ мой до
злобленіи , снъ та́къ
сѣ доіердáніт . стоя́иже
дхъ та́піса пошбразт го
лбеніт та́ко и́покрещеніе
асѣ отрнбі , хртіо где сей
догма о́стапленъ . крпі
иса та́збыки . поима о́ца

йсъна испытаго дхя . поемлїе же
 щадки , глаголь . агълъ глаголи
 мріи мітири гдани сище . дхъ
 співіи пайди паша . іспыла
 авішнаго осівній та . тогож
 ради співіе єже испеве родні
 піса спів івішнаго нарече
 піса . піакояде поліпля . ми
 лосів сда пашего іса хропіа .
 йлюбовь бжїа йаричаєтіе
 спіаго дхя буди співобою .
 єспів бò тріє їже . півбсн син
 дієспільєспів дахо , оць . и
 слово испівіи дхъ пісні три .
 єдинно . доасів си спатіїа
 піа та паленієйше окаズыіші ,
 їже єспів . тріи ліць . .

и о́диноческим⁶³. Важнейший
 ли́ців . а́ще же се о́ученіе че
 ловѣческаго разума преодо-
 льзходиши . однайко же автѣръ
 и . и вѣ . є́же чѣ слоно о́жидай
 є́ти . а́ мы соверше́ніише се
 позна́ніе и иллю́ тога полбчий
 о́песи . є́ще же подобаетъ освѣ-
 бѣтиелюбійшіе чи́ны и дѣліе
 мы си три ли́цы исклѣ по
 итѣда . о́цѣ парица́епіса со
 здателю нашъ си лото си
 є́то . си вѣ є́сть си си тѣ нашъ
 и изба́нтие . крошию свое го
 дѣлъ си бѣн є́сть нашъ си си
 тель . дѣлѣтии си свой а́серца
 наша . си же о́ученіе о́спісн

тірців всегдà почтією по прі
 л'то бò слóво праоділо цркви
 Ширéманъ апльскїй . йдопы
 півшнаго аре́мани . проти
 жидоів , тагметиепишасъ ,
 йпрочї , йложнаві христіанъ
 іеретикоів копіорїи сутів ,
 маркішнави - макесы , праіс
 сіаны . савеліаны . самш
 сапіаны . аріаны . інныхъ
 подобнві сї . йже праоділо
 штві оцъ . осудженнави . ё
 симже прїемлю все оутеніт .
 трізложеннїа автры . йже
 сутів . апльское апостольськое .
 афонасієво . таіко йпрочла
 йже оудреній подобнї сї

и́злишяжены́ и́о́усиша́лени;

и
т

Ии́би́ и́зве́рдемъ гáкш и́стя хéсъ
и́осио́имоу бжéтаепномоу ёспie
спишау. ёди́норождéнныи си́ль
бжéни ёспи́ш ю́тка рождéнъ.
и́есопи́поре́нъ и́несш́зданъ.
[а́чи ви́ та́ко бы́ль ви́ та́ры]
но ёди́ноко́щенъ о́ць. ах'
чень, и́зошсрази́пелныи
обра́зъ си́щесшиа́ ю́сегò,
и́счтвóть слáши е́гò, ала́сé
е́моу подобе́нъ. и́же ёсть
си́ль бжéни не́шшогоу аре́менн
е́гда прїдль на́ше ёспiesт'
ио́ш по ю́щесх ви́бíсь. гáкш

и

Наінъ сї є сандж'тельство ої
 чиіти єгдà онъ єсовою ої по
 доблаженством - тойсéй глятъ
 таікш бгъ миры сопорий .
 сїзыиже іоданіть глятъ . таі
 кш исё слоіомъ быіши .
 іїже ѿпів бгомъ парицат¹⁵
 ашльже глятъ . таікш бгъ
 аївки спомъ сопорий . іїже
 сего же таалено . таікш исёже
 парицаетса бгъ . слышаш .
 сїпів іиєхъ хрітоєсь . тогда
 быіль . єгдà аса тимъ сопро
 рено тогò ради глятъ .
 пррків михів'я , и з хокрдених
 шнагала ішаків . ашпіль
 глятъ . той єстъ вінагало

дні північної жізни . і
тако ще й спинави , не
чесні відъестації єго
же мы призываємо слух
жити імовим ;

ЛІ

Мы ширдемо тако стоян
дхів шківка шоца існа і
зходити . не оташрені .
і не создані . і не рождені .
но шобоних ізходліца .
їже науслів прієхъ лиць .
стоян труци . подобіємъ
величества іслади . очей
ісподній . іспинави не
нын відъестації , ¹ ²
спіс писаніе ;

Мбі піт'ядесетъ . і таки ѿць
 словомъ споіть . ёже єши
 споіти . нбо . йзємто історія
 півднъ йроди . пейзажі яже
 сопортіль . поспоімлю і
 зволіти . кождомъ ро́дъ
 спої лицѣ юбразъ . йро́зъ
 ные чини положіль . ділбы
 споімоу создателю слави
 ли . і таки пітпастив йшла
 дів'єть поспоімоу або чому
 стопренто йспоєю пейзажу
 иного сілого . ёже би чакомъ
 славити . йпакожде чаки
 бгъ споемоу слави прино
 сили . йпаки їхні облаги

создалъ рабы лицъ егъ
 спрепашалъсъ ислахъли .
 й попоатівніто бѣшто ізъ
 бранымъ егъ . шниже
 штой сибішиспіи цкота
 ротъ йхъ сопіаориіль гъ
 бѣш . ашібчесіто пайдж ипа
 ли прогеяже . тардїетъ
 сжїймъ ішреѧнємъ сасїтъ
 чиногъ преъвіша . дїаюоли
 же и злыи дауси пако злъ
 подлегли . таکш оніє сбо
 стіаты сжїа исаісагш
 блага быша иасєто споєто
 силою . таکш дышегоуңцы
 й щадтъ исаісаго злѧ ісмѣ
 щаіопівъ . ишо зданга тошиб

браіль нацрікоиъ бжїто .
 тікождагш обур, а шогò . да
 бы і асè раззорытии нисогд
 бишь своєю хитршстю .
 шогò ради се бжр, еаны і
 піш ців'яномъ проглашю .
 ниседніяно ожидайши
 спірашішто ка'знь . сегін
 ради мы щмепаємъ . и
 не отримемъ блаждению са
 джіктайскомъ . иже не отр
 риметъ . иже єсть аггли и
 дхн . пакожде іославлѣ
 ніемъ ихів юаи иже гла
 голють . тақш ділоили
 начаю собою имѣтъ пльв
 щ своею єстествомъ . п'яко

і́же бы́ шай сáми а́злóстъ
опáли ;

ГІ

А́сì шéрдемъ тáко тои
благóн гдé нашъ , е́гда са
шворыль ве́кіе аéфи , и
твéхъ нештапáилъ и́ли бы́
тáкш фортouне прéдалъ но
теправлéстъ и́ладжéстъ
йми . поспоемоу вéкéстое
пномъ и́зволéнїю и́ми ру
сéмъ ничто же шорытса
безпóли бéкїи . обаче бгъ
ненинà є́сть грéхáмъ на
шиль , и́же и́ми ру таш
ратса , сíлаже і́го і́блгóсь

птолікш величествомъ .
 йаки оса-записа неможе .
 іздѣйство свое , благо и
 праудно оправдѣть .
 єгда идѣадолъ ибгошшиу
 панцы пепраудно творѧ .
 аже бѣ творитъ раздѣлъ
 не постыжно . тогдѣ рѣ
 ди пеподобаѣти памѧтъ сии
 сколько озбѣскнити съ
 дѣвъ бѣихъ ио оумоимъ
 соискими означеніемъ .
 исладъ возсылаши . пра
 шедныи съдувайтъ бѣхимъ .
 аже памѧтъ оутаенныи у
 добылия себѣ тѣмъ .
 якш мы есмѣ оженци

христоны дабы памъ соперъ
 шено , іздѣйши та же гдѣ
 ѿказаѹти вѣлобіе своємъ
 непреступиаъ предгѣль тѣ ,
 и сїе же оѹчениe подаётъ на
 неизреченое оѹтишениe .
 іогда мы анихъ поаѹчалиса ,
 дабы нищаш постигли на
 по посланїемъ літнаго
 нашего ивнаго ѿца , иже
 окається имѣетъ отеческое
 попечениe , идержа аскиси
 со зданиe подваласпіто своєю ,
 и не сдѣлы власъ главы на
 шей попечениe аси изочпіеши ,
 не згнешъ . беззбои ѿца
 нашего . и патръмы ѹповѣши

своё полагаємъ . разумѣть
 чѣмъ ѿпъ идѣаюлюсь ѿш
 ли своїй буде́ржнастіи , пі
 когде настѣхъ пашнхъ сѹ
 поспіа́тіаъ иже везомы
 бѣжи ничего памъ предыпн
 немогутъ . того ради ѿсе
 ргаємъ мы блаженіе эии
 изогромъ . иже глятъ таікш
 бѣгъ . иначе зритъ . и
 все таікш оставили ифшр
 то же предадъ ;

АІ

Вѣрдемъ мы таікш бѣгъ че
 ловѣка создалъ ѿземли .
 пош сразу своему іподобію .

блага . прағедна . спіа . позъ
 могъ бы по́лего своєю согла-
 си́сѧ або въже . нôе гдà аль
 той чеспин бы́стъ , тауердà
 пераздміт . інзральстшиш
 свое непознà по́своєто або́гто
 пода́лса грѣхѹ . нопотюмъ
 прокламіїто ісмѣрти . слѹ
 сиои даде дїмволъ . попе́же
 запоаітдь жи́зни йже при-
 наль ішвга споегò . йже жи-
 чоиши ёмоу віт . шестивніль
 ітако асто спою пашвръ ѿ
 злобилъ . нпісвітъ айненъ
 бы́стъ смѣрти душевної и
 пыблесної , ндоасѣхъ паті
 своіхъ , бы́стъ зълъ

разоришиль . тішако лиши
 ласа асібъю своіхъ пред'їні
 зрадднівшыхъ дарійши .
 йже юбга полбчилъ . оба
 че прїдуть точіто майст
 нівкін останітиси йже доді
 ли софть члкоть . оса
 кдто ското волності позна
 сати , понеже сафть бы
 вини анатсь волимоу . пре
 ложися іакоже . стоеши
 саніє вұчіпшъ пасъ сище .
 сафть сїдесть волимоу .
 іспма егш необъати . і
 дібаже співін іоданін члкіш
 тою парицаесті . того
 ради мы щетпаемъ асе

йже се то ў прошынне аўтыйма
 бышае пісь . ўсю бородынай ві-
 ли члескай . таоленнаю ж та-
 ко члікъ пісціто рабъ греха
 і неаудобна ёмау киціюже и
 містиче благаго аще пе да
 пш будзепісь спыіше . кіпі
 ёсть паковыі йже магів
 бы похвалітыса . тако ніб'
 что благо можети ўсебя
 ізнести , глети са ^грэб .
 никтою же можети припій-
 комніц . аще пе призвані
 будзепісь оцемъ моімъ .
 йже ёсть на пасціхъ . іспо-
 можети спасею шлею при-
 сты , паке же таоленна тако

є́стє съде́лъ и́зъ поганії
 са бѣгъ . ктіо же ѿсае́тъ ра-
 зумѣнїе глаголъ оу́чнѣти .
 айда іакш є́спе́сіаенныи
 члків не оіса здѣти , є́спів
 юдхъ бжїа краткш речи .
 ктіо може́ти кото́рые помы-
 шле́нїа предложи́ти вѣ́дам
 ше́бѣ . поне́же йестинни ,
 іакш мы́ непотре́бныи сабо-^ю
 нѣчто благо размы́слити .
 погоди́ши ше́бѣ , непотре́бни
 сть и́блага по́мыслы юбга
 тогдѣ ради́ є́же дѣлъ глаголъ .
 подобае́тъ зайстинно прїи-
 мати . іакоже бѣгъ акае́тъ
 дѣйствуетъ охвѣнне

іїсполніє . посвяте мѧ б҃же
спіденимъ іздаліти . по
пере ктѣ спів разумъ ішоа
йже бы оуподобилса воли
іра зумъ б҃же . таути христо
граб аукте дів'їша бети . та
коужде ѿнъ настъ оучиши
глѧ . безмене неможе
ничто же ташриши ;

г^д
ЕІ

К івр'ятъ . мы . таїш тїхъ
преславшайемъ адамлии
паратийтелии грехъ все
лилса начинское єстество .
йже єсть злоба всего єсте
ства . послѣднителна ,

тік'яже й ма́льє отроуа́ти
 аша́утро́бахъ ма́терен спо
 йхъ . што́ преслыша́нїй піо
 чны - йаса́кїи члкъ ўтого
 прино́ситъ грѣхъ . кшпі
 рыи пкемъ та́кш коренъ .
 йзтогъ ра́ди пре́дъвгомъ
 ѿтое та́ко тे́реко йспра́
 дно . та́кш поди́ненъ єсть
 члческїи ро́дъ йспре́бленъ
 бы́ти . подоба́етъ же йсе
 разумѣти та́ко йскрѣнїе
 несошершено по очища́ти
 ийскоренѧти . паше́же
 шои грѣхъ , изтогъ та́ко
 бы́ выхода́ща или изки
 да́ющаа вада . ізкида́єса

якко нейзчншкійшаго істочника . обаче яке пештепаде пі
 са чардомъ бжїмъ напроклї
 тїе іосбжрдєнїе бýти . носїї
 йлиъ тлїрдїмъ сї очищаеті
 са . дабы не прогреся ві споминъ
 огспоукти . раздѣлївася же ще
 гдабы пібрнї частво скó
 рбъ півісдю подавало іужи
 даа . єже ви щєгда смрїшина
 тиблла способождєнїе бýти .
 сего ради щетшаєть мы .
 блажденїе . пелагіа пошъ іже
 гітопія . іакш грѣ сей єсть .
 пшчїто щнаслѣдїа щегда ;

5

§1

В сърдечь мъ . та́ко и́есь ро
ческіи . ада́мовы грешкіи
иже погибеле съяще . бѣ
себѣ сказа́лъ я́кш є́спѣ .
мэрдъ ; пра́пъ . постѣ и́зсѣ
погибели и́золе́къ . и́збрали
тихъ иже о́ль ате́нъ сою́и и
непримѣнъ памъреліе .
и́збрали . въгде на́шѣ ісъ хѣ .
сезонскаго взира́нїе дѣлъ
ихъ . пра́пъ же гдѣ , пошле
ши посты оставля́е асаю́
ихъ погибели . нападеніе
акоморшъ о́ни съини се
бѣ ада́мъ ;

І, ів'роуї таі . таісю благий
 град пашів . своєю пеїзреті
 иное преміростіїто імілтію .
 шідя таіко чайкъ себлъ шайко
 шелесідіо идшевандто смршив
 шаргів . и зіблò окаанна
 оучинніль , припекъ пашзы
 тога , егда онъ спрепетіо
 шлица его скрышалися .
 іоупівшітіе подаль . і обік
 цілів запега дапів аозло
 бленаго своєго сна . йже
 родиця юдьбы . да бы тіж
 поправів глашоу змійну .
 и чайка сісена оучинніть ;

Вірхеть таи , іспош'
 дії таико сгъ обіщаніє . та
 обіщаніє праоїд . та ще ще
 співі пррісль , йзаболіль .
 посланієтъ аміръ сна спа
 єго єдинородного йасінаго .
 піарема шпега блгополенш .
 йпіой ѿбра раза прїа . іскіж
 подобенъ виістъ , іспійко
 прїа члческое єстествош .
 іспійки петоцим кромів
 гріхъ . аселіса позустроів
 пріа . блаженіїшіа діві
 мін . сілого спіагш діхъ .
 кромів плотьскаго смиші
 піа . петоцію члческого

аще оурдъ илъ єспиестаю
 прїдль наїсшии біо члкес
 ісдго дайбъ . да бы содершено
 іїсшии біо члкес бы , пишн
 идшѧ таіко же бѣт и згіб
 ло . таіко же се и пібло . по
 ради , ѿбѣ прїдль , да бы ѿбой
 спісена оїчиини . тогіу рѣ
 мы исповѣдує , пропіяль
 єретицесію , прекреюще
 никошь . йяже се ляжे тво
 рѣ таіко христось пло . шма
 піери споѣй прїдль . христо
 причастенъ бысть . плаш
 икроанъ мінцовъ . таіко же
 ѿнь єсть пло шестимени да
 выїдаша по плоти , наладъ

чре́во лірі́ко бýсичь щякенъ
 возвра́сь дово́ль ійзрасль ю
 корени іессеона . возвораще
 школіс' ібдино . прїа́ль се
 ма аора́мла йсаой братії
 А вое́т' подобенъ бýстъ ,
 кромів грібхà , сего ра́ди
 шиъ йспинныи нашъ ёлі
 такоу́нль ёже єсть скамни

БГІБ ;

Ф.І

Абы́ . аж'рбемъ . яко си прї
 ятие лица споаній нера
 здібліпель нô сопокбпілса
 съчлікій єстесстіо , ѿбаче
 недаа спы бжїи йнедаа ли
 ца подаа єстесстіа доєдіпі

ліців соєднанішася . Но кó
 ждо єспесіаð своє спойсії
 по йімб'є . Іакож вжпівеноє
 єспесіаð никогдà не содá
 нно бýспів . беззнача́льни ,
 якоңца жиғзин . Йсполна́а
 нбо йзéмлі . Йтіб' члúкот
 єспесіаð своє нeliшилось ,
 нô таárь бýспів . Йімб' на
 чало бýспів кончапелніе
 єспесіаð . Йімб' я та соү
 кподобномы пісблд присвоє
 нн . Йзапе шынъ доскрніе
 спой томою бессмертиашы
 пода йзаболилъ . Йстипно
 спів єспесіаð члúкаго не
 пременійлъ . покéже наше

спіїє юноскрнїє соптойшса .
 поістинності тиѣла єгѡ .
 йсїт двл єспесишѧ , шаіко
 союокхпнлісь швєднпн ліць .
 таіко юао према смерти . єгò .
 перазлбчншаса . аже при
 смерти . предалъ душу богу .
 йтіо было ѹспиппак члчн
 скак душа . аже изшедъ и
 зпіблескъ єгò . однакъ не
 шїв бжпіденное єгò єспеспі
 ао асегда была єчлческото .
 шаіко же єгда юаогровісъ бы ,
 йтогда бжпіао сий бысть .
 сицѣ юао према тлчества
 [поглубіау] сий бысть , аще
 наманое према інегаолено

бів . шағағ ради испоғиңде
 мың ішкес шынъ ёстів . Йестін
 нынын бігъ . Йестинанын че
 лоптіксь ; Йестинанын бігъ
 дабы сыйлого своёго смірпів
 одолтіши , йестинанын же
 чліксь дабы занда смірпів
 акоғын , шінәмоцин шелеси
 своегаш ;

К

Кітірдеміш мәі , тақш бігъ
 испоғиң . тірдіа йіпралы ,
 послана своего . дабы прі
 Атъ ёстеспао . апәмже
 преступленіе вбіше . Ып
 то ёстеспао исполнити
 казнь грехомакто , йігоркін

[90]

терпѣнії "засо" первородныи
срѣстъ смѣши прѣдъ. тѣпіако гѣ
бѣгъ. праадъ своею писказа
сѣдъ своему. егда грѣхъ на
ша панегъ возложилъ на насъ
изліѧ млрдїа иблгть. оба
засои грѣхъ мы заскійны
быша проіекты. изланасъ
да же кісмерти сѣа своею,
израѣніиши ради скіѧло
быи. іею оусташисъ косла
сѣпїю нашею. да бы на мѣ
аіѣрою хрѣнегъ иже пїи безъ
смѣрии иже по аіѣчныи;

ІСА

Киѣрдемъ мы. сѧко ісъ хсів

Гдѣ нашъ . иѣтъ пыи архїерей .
 Істиненъ почиаѣ телгнєе
 дѣкоаѣ . изапаѣ оциѣ предаѣ
 иса . да вѣ гнѣвъ оуїкрапи .
 Істолнѣе оуїиаи се вѣже
 на же ргаѣ прикѣсъ . на дре
 шо крѣпое . пролиаівъ кроаъ
 ся то прѣражайшто . на очи
 щенїе грешаоівъ нашій . таіко
 прѣрекоша прркн . панѣже
 єсть писано . таікш каізнь
 изложена бысть наше
 бжїе . да мыи міръ полѹи .
 ираїами егѡ исцѣлиса .
 пасмераи ведеши таіко агне .
 именисѧ созлодѣй . и таіко
 злодѣй освѣдченои именити
 ски

и́плáтio . а́ще юсéзиинна сá
 наре́ківъ в्�ы́ти , пиб'и́хъ пе́рпíхъ
 неа́инна . юспра́да пра́вeнныи
 занепра́вeны . тáко пиб'ло пíд
 ко и́дшeю , о́слы́шалъ спí
 рáшндо ка́знь . тáже грeхъ
 на́ша доспíйно в्�ыша . по
 лицоу́ егò в्�ы́стъ . тáко ка́п
 ла кро́ни пáдатоюще на́зeло ,
 а́брéма смрти возопи́ ,
 бжé . бжé мой ю́ско́гто мá
 си́н осипáилъ . сї́же и́сé
 спра́далъ гдб осипaилéніе
 рáди на́шии грeхóвъ , ти́х
 рáди юспиинно глаголе́ спá
 алo . тáко мòи тогда́ пóна
 вáе хрепта́ ся распáтогш ,

и поётъ пийшо амбонъ за
величие познаніе . Гдѣ на
шего іса, Христіа . іо брітвай
ты в сакре оутѣшенніе , арѣ
на гдѣ наше , икона ѿдѣбно
ѣсть на взысканіи заслугъ
пника кѣгдѣ . іо умиротворя
людію сего , єдиного на землѣ
аѣ приносимаго , внемѣте
цѣркви шатка совершенныи .
также апка єсть єже шатка
пареніи ѿнъ ісъ е єсть
спаситель . поётъ людѣй
свой избавилъ шатка хъ ;

ІСК

(Зѣрдемъ мы . тако истина .

познаніїа прїдти в сей таини.
 Ахъ стыни в серца наша . Ахъ
 и спасе праудто отрь . то гдѣ
 наше ість хрѣсце . соиси
 ии праудности обѣялѧ .
 іемоунасть свойственныи
 твори . итакъ испинна да съ
 ра інаго кромѣ єго падеши
 каза . попе се изгубито
 ёже . скажемъ спаси наше
 жи . тѣ угоди наше істѣ хрѣсце
 ёстъ . таикожде иже соизрѣ
 шенное спасе итѣстъ .
 таики . аще бы некто рѣкъ .
 таико разош гдѣ хрѣсце наше

йнаго скослѣтио паче и прѣвѣ
 тъ. и чрѣнегдѣ совершинае сїе
 пїт неможе. искъ бы было дѣ
 ла неискѣснае бѣзхлѣпїе. и
 што гдѣ бы послѣсташаюсь
 таикѡ христосъ несовершеныи
 сїспасель. тогда ради мы
 гдѣмъ. и спишно спаилѹ,
 таико мы едінаго отвршю.
 или отврото безздѣлья опра
 видимся. но мы разумѣемъ
 не таико бы речи. въ отвра
 єсть само єже на оправданїи.
 попѣже се єсть почтѣ наспирѣ
 мѣнишь имѣть мы христа гдѣ
 паче искѣпїе наше осаждаетъ.
 Но ісъ хестъ. на пригаспини хъ

[96]

піори^х асѣ^х сїой заслугиъ .
ищолико стѣ^х дѣль . иже
запа^х иомѣспю пѣ^х піори^{ль}
анаше оправданіе . искра
єсть иастрадленіе иже и
сий союзны^х исединеных
и сѣ^х егò благослови^х піори^{ла}
иже наше быша тибо до
аблаки сѧть кра зреши^{ти} па
грехо^ви^х нашихъ ;

[“]
КІ

и ві^х авѣдемъ . что спіїт
наше . соплюка . а разре
шніе грехо^ви^х наши . ради
г҃да нашего іса хріпіа . іамо^х
сѧ^х оправданіе наше пребгш

ѿбъемлениѧ . та́коже съепиь
 прркъ дѣдъ . и падель . ѿбъ
 іаолаѧ чл҃котъ съпїто съіпин .
 та же бѣгъ оправданіе бездѣлъ
 причишишѧ . та же апѣль съѣтъ .
 та же мы съизчего . по та же
 мѣрдѣмъ оправданы . и
 зблаленіемъ та же агдѣ исѣхе .
 шогда рађи мы съи фундаменъ
 держимса . бѣгъ славъ изърада
 ши . себѣже огничишѧ и
 исповѣдаш какоыи съмы .
 не воспоминаш никако ишебѣ
 приношенія и хвалы . и вна
 дѣживаась та же пакропъ
 съи . и послышашась распѣтие
 гдѣ а хропъ та же нашъ єстъ .

а́ще и́негò отрéбети . пойже
 на́мъ ру́допленъ є́сть . а́сн̄
 на́ши непра́ды покры́тъ
 волною хотітъе пора́ . ізва
 слáа со́вістю на́ши ѿбо́д
 зни . и́страга . є́гда мы́
 кв́гъ ше́штїе свое́й мітїи
 бо́демъ . не та́ко та́коже
 пра́щъ на́шъ адамъ . и́
 спраго́нъ и́спре́пето́ объя́ви
 крь́ себѧ листа́ємъ . се
 є́сть и́стинно , а́ще бы́ на́
 ста́ти предъвсомъ и́нас
 ба́ надівались и́ли паймо́
 кое созданїе како́е бы́ не́
 было . конечнобы́ изгнѣли .
 та́гѡ ра́ди ко́аждомъ подо

Ба́тчи

глапи . єдійдомъ гдї не
пайди асұдъ срабомъ тво
нитъ . тақш неопраңдипса
предътобоға , пәлікъ жи
шын наземли ;

КР

Албі атбұрдемъ . тақш са й
спиннад іпраңад атбұра ақа
дібійсипепігъ . послушашаңіе
слошесъ бжїихъ . и дібійсті
шіемъ стаго дұха . прерш
яудаеніпігъ егө и таориіпігъ
шебношленна , іояниалеңіпі
ажиизнъ нөадіо . и способона
таориіпігъ оработы грабхо
акой итполико оғдалеңіпі

ѿтогѡ тѣко члка привлекаєшъ
 правдноое істое житїе . и
 йбезпогоже не можешьъ ниши
 добръ сопшарїши сѧ йлюбови
 івѣдъ . по піачїто любовиго все
 бѣ . єже бы гаіѣки моѹчили
 не вѣти . тааленюже таіш
 непрѣздана вѣлице піѣра . не
 осоѹспіой гаіто піѣре . но и
 таковои . єже стое писанїе .
 именоѹти піѣре . выїпіи та
 любовь дѣйствіиша . и та
 члка . посаже даєшъ и при
 влекаєшъ напіасіе дѣла .
 таіже сг҃ь оѹзаконилъ . ко
 торыєшъ дѣла . аще дозхъ
 даєшъ ѿдобраги кшрени

и іѣрьы . сїгн оїбга паречеи
 ны йириадины быішатишъ .
 попеѧже мірдїешъ єго аси
 осцеѧны . обаче же не подо
 баетъ наимъ таікоавіхъ ді
 брыхъ діблъ кошпраадані
 амендпн . попеѧже мы аїб
 рото іаже дохрстѧ оправдн
 хомса . діаже дотогдъ когда
 добрые діблѧ пішорыли . й
 пакоже . не позможновѣ пїа
 влгимъ быіти . каковѣ то
 жетъ плодъ шдреса блгш
 быіти . дондеже дреюо асб
 щестигъ злѹ . мыже піаш
 римъ добрые діблѧ не позда
 пїа ради . єже бы і заніхъ

какоѣ поздаѧнїе полѹчиши ,
 йсшишко речі . долякы єсмъ
 сгомъ за добрые дѣла иже
 спорили . а не бѣ памъ . ра-
 здѣлъ же таکш бѣ иже спа-
 дѣйствиша . хотѣнїе ии
 сполнае спориша по саои
 воли . позримъ же мы на се
 ёже писано . егда дасе испо-
 лниша ёже піи заповѣдано .
 тогда речише не попрѣблы
 єсмъ рабы . и спориши до-
 ложы . обаче . не хощешъ сї
 не призываши таکш бѣ добра-
 юе дѣла непоздаєши .
 помѣриша ради дары саои .
 отвѣчашши ѿщежемъ іблгіе

зібла творимъ не подаєти
 и помъ съсѣнїе свое полагай.
 попече неудобно благое дѣло
 сопиоримъ, иже бы неоска
 рнено было плопито наше то,
 тинаки достойнѣе. аще інѣ
 кое благое сопиоримъ. на то
 дошольспишино единыи: грѣхъ
 егоже ради мы шѣга шаेरже
 ины, ипосемоу размышилъ
 кіто были бы и всегда асимили
 пїе, стодъ иондъ, иослѹ
 ипарацъ мысль нашъ безъ
 исакиї надежды, инашие о
 каиниє сопостави всегда бы
 ли бы тоучимы. аще неимъ
 ли бы сопершено то надеждъ

паздніє . - райди спрадані
постріль сій тепла нашого йіа .

ІКЕ

Ків'рдемь мы . Гакш церемо
нїи іобразы закону преста
ли пришестя віть хрітоаві .
іже пакіє сіб'я іконаючи
стігли . Ітакореїє тогò чо
хрітилі нехъ неподобаєть .
обаченіє тогò йестинна йсд
щесцио . Хрітомъ гдемъ
знається превысаетъ . ака
такоже они йестинне и
містотъ . пакожде оупоті
ребляється ознаєсь посандів
шельсто візато ш'закона

ішпиркъ . дабы памъ до
єнлии оутцердитиса іжнпїе
своє оустаинть . поаслкш
блгочнїе кслбатъ бжїе ипо
слѣдующе шыли єш ;

15

Ктврдеть мы єже неимѣ
доспівлѣнїе квтъ разоіт і
днныиъ засторонникомъ
и посрѣдникомъ ісъ хрпш ,
праедныиъ . иже настѣ рѣ
зи члкъ бысть . сопакоу
пакъ бжїтаенют саде єстеств
по склукого . дабы памъ
возможна пристойли къ
гднто величеств . понеже .

ѿщє бы́ песя́це непозможное́
 приспіді́ти къбѣ́. носе́й
 посрѣ́дникъ и́же о́цъ на́мъ
 задѣ́ между́ себѣ́ и́на́сь .
 вели́чества́же рáди егò не́у
 спраши́тса дабы́ на́мъ и́
 на́го и́скати поспоемоу́ хи-
 тіе́нїю . поне́же ні́сть на́
 нбси и́паземли́ . пі́варей
 и́же бы́ на́сь возлюбільъ па-
 че гдá і́са хрістà . и́же и́щє
 пошбразѣ ся́ин вýстъ аўни
 чижи́лса . прїа́ти подобїе
 члка и́раса́ на́сь рáди . и́бо
 все́мъ братіамъ сиони́мъ ,
 подобенъ вýстъ . и́щє же
 мы́ на́го посрѣ́дника и́скá

боудемъ . йже бы въіль на
 мірдъ . кого ѿбрѣтимъ .
 йже нась аозлобиіль . йже
 аотиі сиой запасъ даде .
 шогда кого дамы іще араги
 іго въіли . аще же такоафо
 мы боудемъ азысканши .
 йже имѣети силь исладау .
 оузыри же істю єсть . йже
 такоафо силоа исладау ѿ
 блеуенів . ійже сітдити ѿ
 сноуто ѿца бга имѣти цлаеть
 нафьнсомъ нземлею . істю
 тако послушашъ боудети .
 таکш єдинородныи аозлобле
 ииыи сиь бжїи . се же не наде
 ждїемъ впередко . таکш єже

співіи вез'є́ша дітиса - ціль
 стю піого є́же йхъ почина́["]
 й таорáти та же оїи сáми
 не піорáли ніже жела́ли нô ѿ
 аї праодію іїспіяно шае
 ргáли . та же саидівішель
 спіадіоти ѹхъ писма . іже
 подобаєтісъ наимъ еї разоу
 місткі . та кш предоспіоїны
 єсмъ , попе же передаєтісъ и
 здѣ з напіти дасы мітвы
 наши мъ предлагати еї візї
 ратоюще на паша достойность
 нô точію наимъ достойніи
 на дітиса . на мітвій ібліго
 спів . та же наше іса хріта .
 пойбо єсть оправданіе пшє

[109]

пів'ято . тогоді ради апостолъ
 хотѧ го́родъ сѧнію бояти
 іли колеба́нїе сѧмашенаг
 шнѣпів . глядитъ гдѣ нашъ
 ісъ христо́съ . власе́мъ бра-
 шамъ спо́имъ . власе́мъ
 подобенівъ бы́стъ . дабы́
 бы́лъ архїєрей мі́рдъ ві-
 ченъ . дабы́ гріихи людій
 очи́ститъ . йже бо ѿбра-
 зомъ искаженїе онъ при-
 яль . и спираца́лъ можетъ
 та́коуде ти́хъ и збачити .
 йже падаютъ искажені-
 ие . проче же дабы́ на́мъ
 на́бо́ше пристяжите келу-
 ютъши . глядитъ бо ѿнъ же

ап'ль . и міт'ємъ вѣ мы . є
 дінаго великаго архієрѣа
 іса христѣ спа блжїа . йакъ
 ашердъ превыше небесъ .
 боудемже сѧ исповѣдуаніе
 имѣти . понеже неимѣ
 мы шаковаго архієрѣа .
 йакъ бы таіко окась аули
 лосердиса іонаіиихъ неію
 цлахъ . по піоптъ иовсім
 ісквішнїа прїдливъ поподо
 бностіи . кромѣ грѣха .
 тогдѣ ради присвоуїлиъ
 зерзношенно копрійлъ ии
 лосердїа іго дасярдщемъ
 мішь аборема неіоци .
 шойже ап'ль глаголетъ .

йাকи и́мѣєти волю к'пре-
 співле́нїю спа́да кръшанїю
 хр̄то́вого . та́гы́ ради даши́
 спаде́ти и́приспівле́ти
 державе́нно са́брото . та́
 ко́жде хр̄то́сь и́мѣєти
 и́бъют а́рхіерейство . и́
 мяже сънъ можети спаси .
 и́яже чре́зъ него́ к'вѣт прие́ду
 пато́ти , исегда́ безкшина
 и́дти и́зъ и́мѣди . иш-
 ла́са запи́хъ . запе́хрто
 сїа́ на́ть и́зре́къ . а́зъ
 є́смь поу́ть и́стинныи . и́
 жиопоти . никто́же при-
 ко́дъ твоему́ то́чїю то .
 чесо́же ради на́ть пристой
 но

[112]

іскапін інаго заспомінника
 розійтъ сего⁸. Поне же бѣть все
 тогауцій пам'ять ізволилъ
 дати спа саво⁸. а заспомінка
 шого ради дакеиста
 вимъ єго⁸. інаго йшемъ.
 Поне же щебга дарованъ єсть,
 півдак таико мы грешили,
 сего же ради послѣдствію
 ще заповѣдь хрѣстъ. да
 призовемъ пѣнаго оца хрѣ-
 ста іса хрѣста. єдинаго на
 шего спла и посредника.
 Такоже амлітатъ сїкей ізъ
 чихомса. надіта та же юца
 просямъ обмени єго⁸ все
 полечитъ;

Кібр'єтів мыї . ісповідьде мі
 ідніад кафолікісікто нісобшр'
 підто цркса . єже єсть со
 браніє стыхъ . йпраш шо
 хрпіа искрідтоцихъ . непліє
 споє ожиданіа цоісів хрпте .
 ши віти тò кроан егò . осце
 пы йзапечапіліпныи дхомів
 сиймъ . се же цркса вісів
 юначала міра . йпребоудє
 доскональіа віка . яко же
 івлено . єже хршісів єсть
 црь искріса . ѹже искрі
 безрабоіа . іслі спада церв
 ка . єсть бгомів хранима
 іподтика ряженіа . іпротиць
 и

и даётся и всему миру защищена , аще напечатанъ премъ
 нахъ шельми оумаленна ішъ
 лась . ітаки и подобно миши
 са быши поимѣхъ члески .
 попрѣже сѧ въремѧ алѧ
 цркви иорданскаго сохранились .
 и то съдѣ тѣсачъ душъ
 иже не поклониша сѧ алѧ .
 пакожде сѧ спѧ цркви
 не уградѣна по единомъ
 мѣстѣ . или осаждана по
 разширилась поселю сѣвѣ
 ши . обаче сопокуплена и
 соединена съдѣцть и по
 лего поединомъ дѣлѣтъ си
 лишко иѣрархъ ;

Або́ аврдемъ . та́кш се́
 сийо́т собра́нїе єспів схождѣ́
 нїе тибѣхъ . йже аврого ѿ
 правдѣнныи была́тоши . и
 єже разо́т сего́ нібѣшь спа-
 сенїе . и не подоба́етъ ко́ждо-
 мъ кпіо бѣ аибѣсив щсего́
 шлѣчаписа . іссо́снѣ быти .
 подоба́юно єспів соединѧни
 ся ко́ждомъ о́удъ подѣ́нуо
 шибѣло , пошинау́ася на каза́-
 нїо црквиопомъ . и приклш
 на́дѣй аы́е свое́ подъи́гш
 хрпіо́по , и подойхши ся слѣ-
 же́нїемъ кспроекнїо братїи
 поданпомъ рара и́мъ щбга .

“Изводилъ . аще хоте
и то и злопредыдѣмъ съсна
тій о листѣніи . бо да піть .
” аще бѣ и смертіе наслѣдова
ти могла . тогодѣ рабъ оснѣ
” иже сеѧ въ такомъ съ
бородъ създалъ . икона
кошѣль и сприкасывалъ .

яко же окутии Аниаго тяле
 си . и сего ради якби се на
 ишаче поблагочинит пребыла
 во . и широкымъ послопски
 Аниа . подобаетъ шадаля
 ина ильхъ . иаке исицирб
 кон . сацесхлапинса кес
 моя соборъ . опласкихъ тяб
 спехъ гартъ и мъ бгъ въ съ

проши́а́ліса пошели́йамъ
бѣ́тимъ ;

К.Р.

Мы́и си́врѣмъ , га́ко подо
бáтись . дозниска́тельни
и́добрымъ раздомомъ , ѿ
слоу́гъ бѣ́нгъ араздилá
тиса . ко́а єсть працднода
ци́кодь , попе́же кшаждад
авра́всемоу́ ми́ръ себѧ цé
ркодію тіменоу́єть . мы́
издѣ́т сле́тъ неѡнице́търа .
и́же аци́коди си́врѣмы со
бра́нїе и́ліврѣтъ . ѿбаке
неѡци́коди и́стинны пако́
ай , а́ще тѣ́ло и́ прихода

исобраниїт шібр'яихъ . номы
 глемъ таиси соединеніе пра
 дийвіт цркви разнъстиву
 ють ѿислакихъ шібръ тесе
 киши . аще себѣ іймену
 ють правого цркошіо . ном
 півестъ . знаменієже прав
 дийвіт цркви сін соутвъ .
 аще црквь чистое иже піш
 ричное єнльское оуженіе й
 машъ . аще оупотребленіо
 чистое слаженіе шанствівъ .
 таюже христосъ вузаконилъ
 іаще цркошное благочинне
 держимо будешъ . нака
 заніе ради согрівшатищ
 іерархіко речі , аще буде

твориши противъ чистыихъ
 словесъ бѣжіхъ . Щеметаѧи
 всѧкїе противности , и селу
 противопасѧ . Имѣти тѹчю
 глаѹ , гдѧ іса хрѹщ , и стогш
 возможно познать . правдѣ
 обѣ ѿріонъ . никому же и
 тогдѣ подобаетъ ѿщепенїо
 бытъ , тѣлже иже ѿцркай .
 познаніотъша . иже
 признанїе хрѹщѧнское , аще
 прїемлють злѣднаго спа
 сицела гдѧ нашего іса хрѹща .
 бежатъ грѣхъ , правду взы
 щатъ , б҃аже искренниихъ
 словъ возможно златоблатъ исклі
 иатъ ѿпѣши праща и

одесно́го и́ншего . плóтъ
 спо́то распо́утъ сопи́расиъ
 и́ншою похощьми , а́ще и́боу́дъ
 ани́хъ кои́ ве́щи . понеже че
 ловéкъ шестесто́дъ своегъ
 не́моющенъ . и́зда пропти́а апі
 ся дхомъ поиска́дъ и́же жиша
 та́ свое́го . и́моюще прибѣ́
 явище кікроан , страда́нію ,
 и́послыша́нію . гдá хропі́а .
 апене́же атъ рого и́мѣютъ ра
 зреше́нію грехо́аъ свои́хъ .
 чи то́же рече́тъ о́неправдно́о
 щркаи . та́дъ сò припису́єтъ
 се́бѣ и́сао́мъ о́гспа́сомъ
 болши́ того́ пе́яжелы сло́ваш
 бжїе о́казо́уетъ . и́же

нехопі́дти преда́ти сѧ по́йго
 хр̄то́во , слѹ́жати та́йны
 непословеси́ гд҃то . ктому́
 приба́лывають іоúбáлла
 ютъ посво́имъ и́звóломъ
 и́поді́праеря́ютъ на бо́льшее
 начкъ пе́рели пасамогò ҳа .
 и́згопа́ють тібъхъ и́же пе
 поро́чое житїе и́мѣють
 пословеси́ гд҃то . попе тіи
 облича́ютъ , ойхъ поро́ка .
 сре́бролюбїа , и́дололюбїе ,
 си́же да є цркви а́скорітъ о
 познача́ютса и́раз соу́дитъ
 точно ; д
 л

Кіт’рємъ ты́ і́ако подоба́єтъ

владі́ти сею й́стинного цé
 ркви́то подхóдныиъ ауспі
 чомъ . Йже гдѣ нашъ и́зб
 чіль вілошеиъ спа́мъ . и́
 та́кш подоба́етъ бы́сть слв
 гамъ и́па́сітырелъ напро
 пада́дапіе слоа́єсь бжїихъ .
 и́такъ слвжити , пако
 яко расплю́но бы́ши дїла
 копомъ . Йже бы́ши спа́с
 шырдми та́ко доу́че цркв
 аной . и́таки́мъ способъ
 й́стиннаго аг҃рѣ обдеря́
 ти . и́такори́ти та́ко да
 бы́ и́стинна црквь іпрó
 поа́бду неостанови́шь .
 та́ко же бы́ преисто́упниши .

А́хъою нака́занны въе́ли і
шъзла́ ша́раще́ны . съе́дныи
и напа́спіа́бтоци́и способъсті
ио имѣ́ли ю́тіе ше́піт по
лчніли потребностій и́хъ ,
и та́ко въимъ о́уста́вомъ
иса́кіе цркса́нныя душма́
ты . добра́ ше́стайе способъ
имѣ́ти боу́здіть . когда́ ,
и зобра́нныи ктому́ боу́зд .
добра́ и аи́брные ло́ди по
о́уста́въ и́же . а́пліи паде́
шъба́лаетъ апшса́ніе
способъ ктимофе́то ;

ЛЛ

Мы́и аи́брдемъ та́ко слоу́гъ

слова бѣїа . старѣйшииъ ідї
 аконош . ачины юхъ подобає
 извиражи . позаконою ізби
 раниемъ црквию сиризьиа
 ніемъ . бѣїа именн илаги
 оустроеніе иль какъ оучиши
 слово бѣїе . тогдѣ ради паша
 єшъ себѣ аозбраніи . єже
 бы свае . аблюе похотѣти
 атѣти чиаъ . подобяеніе
 єспѣ ожидати премѧни .
 когда шбга атѣти чиаъ
 призванъ будетъ . дасы
 имѣти сандѣтельство зпѣ
 пїе . своею іопюни обладе
 женъ бѣіль , таико тѣ єспѣ
 изволеніе бѣїе . сиже слѹи

съїти й прославити дніки словесъ
 єго поисланихъ лѣтъшихъ й
 мітіопіть єдиної сильнії поласть,
 исибо славѣ іса хреста гдѣ єдній
 на го ѿбщаго архієреѧ . і єдній
 на го главоу цркви . ѿбаченіе
 днівъ сїтвіе догматы въїти
 пепарбішепы й не обрѹшаніи
 вѣспі . подобаєти кояко
 ли словажебникомъ . словесъ
 въїтихъ . и старѣйшии цѣ
 ркви до ѿсоби телемънишай
 чесии и мітіти дѣстяль ^{дн"} ра
 йхъ . и сакими вѣсти по
 всѧкомъ послѣшаніи імірѣ,
 не імітѣдъ никакіе ораждѣ
 и не яздоюсѧ хранити писаніе

Шпаковыіхъ ёліко тóчи ;

ЛБ

.. Ты вібрдемъ . поне же благо
ищирено єсть . Га́кш . пла-
дібітели цркви . подсаш
йми и зиже спаси ми оуста́па-
ни подітаерятоши . або буде
рязаніе піелеси цркви .
обаче подобаєтъ . великий
осторега́пине оштупле́ніе
запаси . иже да́ль . на́мъ
где єсть хріносъ еднныи на-
шъ спаситель . тогоди , ради
ты юмета́емъ осадкіи че-
ловеческіи си иска́нїи . и
осадкіе оуста́пы єже бы́

жъестікі көлоуяків бәжін ,
 йіткімъ сыйбспіи салған
 йіринекөліпік какыми слу
 чайми ёспів . йибы прійті
 імъ . йаже подобаєтъ іпро
 спиратса кнабольшемъ
 соғдикайтільстів . дабы
 өдерякапів йсохранитъ и
 це йсполнилъ апослыша
 ніе бәжіе , иккісім оғ прости
 піса әглашепностів йаже
 таорітса послоад' бәжіто
 йесітімъ чтò кпому на
 лекітть ;

Айыл аврдемъ . іако блгін
 нашъ сідб бғъ айда нашъ

нелющъ и гроубость . оүспа́
 аиль памъ тайны . дабы́
 юбъщайе свое скамъ запе-
 чати и быти . и залогамъ бы-
 пи мірдіа ёсіу . и півімъ
 аврд' наша оүспаердити и
 одержать . и хаже сопокупи-
 кілод' ёнальскомъ дабы́
 насть аще анбъшили памъ
 шимъ чюастомъ оүка
 зати и предстапиши ёже
 даётъ запати слобомъ сво-
 йимъ . таікожде ёже дѣй-
 сиадешъ асердцахъ пашн .
 припазоуд скамъ сисеніе
 наше ; ёже памъ надіблд .
 попеяже пыса . ёсть оидимые

й́спи́лые зна́ки . и́печати
 иноу́щренного и́нци́дилагш
 А́бисса . и́м же бгъ вна́сь
 А́бисаде́ти си́лого спа́гш
 А́ха . тогò ра́ди пітъ зна́ка ,
 не со́уетныс и́непра́здныи и́ми
 бы́ на́сь прелъши́ти . . за
 нè ісъ хріпоесть півхъ ёши
 ила ёши . беспрогояже бы́ли
 чи́ояже бы́ли . проче же до
 шолны мы́ числомъ та́инствъ и
 гдѣ на́мъ о́зако́ниль . и
 со́ушъ . є . и́же ёстъ . а . та́й
 на си́лого креще́нїе . в . та́й
 на си́лого ве́чера гдѣ іса́ха ;

лд

Ківрелісь мы́ и́спові́демъ .
 и

й́кш і́съ хрішо́сь . Йже є́сть
 коне́ць зако́на . спо́то проли
 то́го кро́шио - пресві́ксь . вса́
 кїе кроопопролитїа . Йже ви
 чинилось аразрівшенїе . ра́ди
 грѣхóвсь . піа́кояде і́сбрів'за
 нїе ^шспа́шиль йже кро́шио чи
 нилоса . оміт'сто шогобо ѿ
 фзако́ниль бýти піа́ні
 крїченою . пів'имъ бò мы́ це
 ркоавь прїймаємса ішінвіхъ
 іазы́кавь наївръ разнимса
 ішменітелы бýтаєть .
 дасы́ басе́мъ . ємоу приспо́
 ниу бýти . наса́ насеба́ зна
 йпечатъ . гдя споего . івонуде
 се памъ власні дѣтельстї

йако піон єсть ибоудєсть
 шибки бгъ нашъ . іоцъ ли
 посердьи . крѣптиже оужако
 нилъ бытн сице аўнта .
 ѿца . існа , існааго дхя . шоіто
 чистота ворото . іаплади наим
 піблів єже омышаєть . да
 да сквернѣ телеснаго . єгда бы
 піблів омышаємы бышае
 єже на пібле того ѹже крѣп
 іпса . іапладеіпса іобливаеів
 іс . сице же икрою хрпюда
 иноустръ того дѣїстияетъ
 на дши . синаго дхя .
 того ѿбливаа іочища ѿ .
 грѣхоіль . инась паки пре
 рожаеіив . ѿчадъ гнѣва .

пчада сяїд . неіштога єже
 ап'шиада вор, а дуб'їспішт .
 нò пролітіємъ дракайшт
 кроби гдà пашего , и єсть
 наше чermное море чрэзъ
 тогобо памъ . подобаетъ
 шестаовать . дабы оубѣ
 жаіть мдчнпельстца ло
 паго фараона . ѹже єсть
 ділполъ . находипъ вдѣ
 хондто . землю ханакскю .
 иславе́бникя же сяїн ѹже
 памъ тайад даётъ аще
 іайдимо єсть , нò гдб на
 даётъ памъ таже знати
 писа тоего тайного . разд
 жбатъ . дары іспайдныа

пірдїа . о́мыша́л , іочища́л
 дши на́ши шве́скихъ є́кве́
 риъ и́нерадиъ и́срца на́ша
 обнослѧ́л а́твѣхъ и́сполна́
 ли оса́кои ра́дости и́подал
 на́мъ . и́стинною обна́де́ж
 костів щесісаго своєго ми
 лосе́рдїа . облака на́сь об
 нода́го члка и́зблéкш дё
 піхаго соштіни єго дѣвлáни .
 си́цевъе же ра́ди аинъ и́звѣ́рд
 ёмъ лы́ . тóже а́ще на́мъ
 рече́ такою ѹимѣти бу́
 деть . є́же наслѣ́довати
 яи́знь а́бчнью . томоу по
 доба́етъ . є́днокожды кртн
 тися є́днныи крченоиимъ .

невчінамъ паки інаго крїп'ї
 пїє . понеже неудобно намъ
 даниїжды родишися . йсё
 крїп'їє члкв полезно пойти
 что єгда видається єгда
 падж прїемлемъ . нопреды
 шаетъ спами досконалиє
 шбка . тогдѣ ради швергає
 мы блаждєїє прекрещенію
 никакъ . йже даниїжды
 крїп'їюшися . йпроислннію
 бо крїп'їє младенцашасть ,
 номы . астрдемъ такш сї по
 добається творити . дабы
 знакоимъ знакоимъ запечаті
 лися . такоже вонизраїли
 младенцовъ ѿрт'зодали ,

нô ша́ко иже обѣщаніи та́же
 ина́шимъ оправдателъ
 твори́тсѧ . хрѣось бѣ кроиб
 свое и́злїѧ , не по́кію за
 младе́кющиъ нойзаозра
 щенныихъ . тогдѣ ради імъ
 подобае́тъ прїимати зна́^к
 ёже хрѣось бы запи́хъ си
 твори́ль . та́ко же заподѣ
 даль , и́зпричастниками
 быти , тайна страда́ніѧ
 исмертии своєй ѹскорѣже
 порождениє и́хъ приноша
 запи́хъ на жертиф агнъца .
 иже бысть тайна ісъ хба .
 обаче ёже твори́ло обрѣза
 ие іудейскомъ нарѹдъ ,

[136]

тоже широкий крещеніє та
десницю пашимів . єже ан
на снів запакіє апла падла .
попяже шпів крещеніє . обрів
запісмів ұрлівымів йменү ;

ДЕ

Відрдемісь мы ісподб'єм ,
тако сіснітель наші ісів хісів .
пакід сілого гріцащеніа оғ
сілашиль ізаподб'далік мы
пипакіє ізобрежаніє тібіх
йаже онъ преродиась адомъ
свої єже єсть цркви при
адаль . тінаже йаже прероди
шаса йистепів асевіт дюд
кін жиаспів . а . шелескіи

нарѣменныи . єже тіи ѿпѣ
 ршаго єстѣстvenнаго рожде
 нїи , полчали , таікожде
 погубить члвкомъ извѣтайно .
 в . якои отъ єсть дхопенъ .
 пбсенъ , єже имъ даётса
 повторомъ ихъ рожденїе .
 єже дѣйствуетса словомъ
 єнльскимъ ипсоеудиненїе . тѣ
 леси хрѣпой . сейже яко
 некоаждомъ даётса . попю
 что избранимъ б҃жимъ .
 б҃гъже наимъ даје . наш
 спитанїе телеснаго нарѣ
 меннаго якитїа . земныи
 извѣтныи плоды , на
 спитанїе же небеснаго

яжитїа́ йаке отврѣтощїи й
 пів'ють . послѣ скімъ хлѣ
 жи́зни . єже . съшлò сънбсъ .
 тò єсть ісъ хрѣось . йаке
 дх҃оаныи жицоить отврѣныхъ
 иппа́етъ інакормлѧетъ .
 когда́ бпъ акбсимъ быша́тъ .
 тò єши . прїемлѧтса іри
 сподѣлѧтса шѣрого дх҃омъ .
 йшюгò ради дабы́ топіть дх҃
 хоаныи інбныи хлѣбъ изо
 образи́ться . оѓзакоаниль
 гдѣ земныи інди́мыи хлѣбъ .
 єже єсть пайна телеси́ егò
 ицико пайна краоп егѡ .
 дабы́ насть обличаю . іако
 по́ йспинно ты́ пайноу

пріємлемсь . Йодержимъ
 проуцехъ нашпхъ . Йшоє
 гадніль йпіємсь оустнамъ
 нашнма . тѣмъ бѣ яко
 нашъ . пошомъ питанъ
 будетъ . ймъ таїшажде
 іспинно аброто [йже єсть
 оуста роуців дшн нашнй]
 іспинное пивло йкроав хад
 ёднаго нашего спасителя
 пріємлемъ дшсано . ажи
 аотъ дхоныи . іспинне
 ішсемъ подобаетъ абра
 ти таїш , где ість хрістосъ .
 спої тайны наїтъ неаш
 тще оужаконилъ . йшнъ
 дѣйствуетъ снасть . все

та́кже ѿнъ си́ми сты́ми зъ
 на́ки предлагае́ти . а́ще
 се́ ді́йстїю іоу́ти на́шъ
 предозходи́ти . и на́ши ми
 мы́сльми оса́зати пе́до́з
 можна та́ко же ді́йстоїе
 пре́чтаго дх̄я закры́тиш
 и пе́стрижно . пра́чече
 не съмнѣвае́мса є́же гл̄е .
 та́кже та́дымъ и пїе́ти са́мот
 ѹ́сшестденное стѣ́ло іе́мое
 кроа́в хр̄то́ва є́сть . иш оу́
 стаа́ть та́моду́ та́коюми се́
 оу́спреслае́ти неоу́стя
 на́ши аи́димые . по дх̄ш
 аи́брого . хр̄то́сь бо аи́нд
 се́дийти ѿдеснїго оца споего

бѣа ѿпбѣтъ . ѡбаче не ѿспа
 плѣтів сеbâ наимъ причасті
 ныиъ вѣти . шѣрото саже
 прапѣза єсть Ахойнаѧ . при
 которомъ хрплюсь себѣ на
 причастныхъ творитъ со
 вѣтми саbими блгоспїи .
 притомъже причастныхъ на
 творитъ не могуше себѣ но и
 поздаинїе страданїя исмѣ
 рти своеѧ . пипашаѧ . оукрѣ
 плаѧ . оутѣшашаѧ . нашїе .
 исаїкаго оутѣшенїа лише
 иныиъ вѣднѣшихъ дѣ
 шъ . причащенїемъ пла
 ти своеѧ . итѣхъ ѿхла
 ядадаѧ южиладаѧ прїчастїи

[142]

плотин спаса . проче же ,
 аще се тайны сооказати
 лыми сими действии ,
 сооказанныи обаче си
 ми даём образы нешко
 ждого прёмлемо быша .
 грешнйбо прёмлемо
 паки сю , подажденіе
 и прокладіе себѣ . попе же
 испинность тайны не прё
 млемо . также іогда иска
 рбтскїи исимонъ волхав
 щад прёмше . по нахрата
 возданіостаса . яже симъ
 образуетса яже тайна
 открытие подаетса . по
 следующему прёмлемо мы

[143]

сій біе тайны . а собраши людех
 вже ихъ . сооупи чи же ніемъ
 и блгода ре ніемъ . и между
 себѣ воспоминаа имѣа
 сій біе . шмерти гдѣ хрѣтъ
 іспригадайтъ егдѣ соблгода ре
 піемъ . итамо твора іспо
 віедь авѣры сведѣ и хрѣтїѧнъ
 скихъ докладіть . тогдѣ рѣ
 ди неподобаетъ коаждому
 приступати кнелюг . доки
 даже себѣ соверше на споз
 наетъ дабы причащаася .
 тогдѣ хлѣба итой чаши не пі
 ричастийтса себѣ до съяден
 піе . кратко речи . мы ох
 пошире бле ніемъ сей тайны

[144]

исполнены бы пади люби
гордящей кръгъ, и ближныи
споимъ . погоди ради шмелъ
емъ мы асаисе смишаше
лныи и проискладые оустаи ,
иже члки ктѣмъ тайна
присовокупили . и примиша
ли . таико наоскверненіе тѣ ,
и глаголемъ мы подобаети
дополнитъ быти тѣмъ иже
христосъ іаплы егъ и звчна .
и глаголемъ та же опи отшли
.

глаша ;

и

Вѣрдемъ мы , таико бѣ
нашъ . дини ради злѣти
человеческаго естество ,

королемъ . Кнѧземъ . тіна
 члдъ быти пощелѣль . хо
 тѧ дѧбѣ миръ владѣль
 бытъ . працами йзакона
 ми . хопіа тѣмъ злобш
 сіть члкаго єстествоа буки
 рошилъ . йпсѣ бы добры
 ми аустацы межъ йми
 было . йктомоу ѿнъ на
 чалникомъ мячъ предъалъ .
 наказъ злыихъ юборшнє
 пїе блгнхъ . чиже ихъ
 петоюто опаснъ подобаетъ
 быти , озаконахъ миръ
 скихъ по юстрегательни .
 оцркви стїй ислоужбѣ
 тогдѣ . дѧбѣ юборшнити
 і

і́скореніи пса́кое и́доли
 ложе , и́неправо слу́жебъ
 бъкіо . и́црто а́нтихристо
 во и́скореніть . а́црьстю
 хріпдоа іпакожде сло́въ єпá
 нгельскомъ проповѣдани
 поислѣпіиже . да въ коядо
 бы вѣдъ оғоюкаль . іслу́жебъ
 и́честь приносиль . і́асою
 ю словои своємъ заповѣда
 ёшь . проче же . комукаждо
 итіо и́ єсіть . подобаетъ
 покоренъ предначалимъ
 своимъ быти . и́дамъ да
 айти . честь приношаити .
 и́даасемъ послушникъ быти .
 єже непротянута законъ

бѣїто . Ізанѣхъ толѣ аиш
лішахъ своїхъ . дасыї сїѣ
бѣхъ оўпрашили пѣтий їхъ .
інамъ бы пажитъ атихом
івездженою житїи ,
посаїкомъ вѣсногодїе тунсто
тѣ , тогдѣ ради шиєпіаимъ
ны преірещенникомъ іїнѣ
матежныхъ члквъ . кѹно
їже шиєпіаимъ начаїши и
праіды исѣддѧ . або дѣще со
вокблѣнїе . и мѣнїе . ісли
пакомъ чеспѣ єїже бѣхъ чело
пѣкомъ оўзакшнили ;

13

Коскоїанїюже сї арпинкуль

пів'рдемъ ти і послѣднѧше
 слово вікѹю . єїдà або времѧ
 щеїа оустаїленно [єїже кш
 ждомъ роудъ оутаїено] при
 дєть ичнелъ нѣбранихъ
 испоїнигса . тогда будь на
 шъ ісъ хрѣось сибсъ прїй
 дєть . телесно , наїдито
 йакоже . іаозиесса юногда .
 сослаїю . велико . зблішъ ,
 дабы сѧ оказалось сѹдїєго яки
 пыіхъ ймертавыхъ . ісей аѣ
 тхїй міръ оспіаїпіть пої
 си . наочищеїе . йтишгда
 предстайпіть предсѹднєго
 великоимъ телесно аси газы
 цы . моїжїе жены і манцы .

[149]

иже бывша ^[149] начала міра
даже ієдоскопіїа аозвоу
жде́нныя же соудити гласій
архаггельскимъ . и заопом
боятасиа традбі . попе
ши мерпіїи шземліи часта
ніть . и тогда кондра аз
шà сопокупітса співіоли
своимъ . икото ролъ ве
мироу жилà . піже же иже
тогда яниаи обрадцітса
и неоустроша . сине неоум
рбти таюже онъи . по чо
и гноеніе онъа пременітса
и спілбнніе анесплбнніто
плоть прибудти . тогда же
книги [сін рѣчъ ^{на} кофаго сін]

Ша́рзбіса імे́ртава се́ді
 мы боу́дзіть . . подѣламъ
 юхъ та́же сопары́ша олінрү
 се́мъ . . доброе илъ злò . . ёй
 іотомъ . тогда члцы ша́рзбії
 боу́дзіть зашать око́нчай
 пра́здного словесы та́же въ
 миранъ ізглаго́лаша . мір.и
 єї ю́ж пю́чіто існітъ и
 младе́нческое ігроу́сыти
 амена́етъ . итогда́же аскі
 пая́ны юхътости члкъ пре
 дасе́ми шкрайтса . ти
 го́ради: істинно воспоми
 на́л сего́ се́дя апо́мьшиле
 ие члческомъ стра́шно и
 трепетно грѣши́ти ик

в'єбо́д' злииши́сь . ищелай
 сѧнд'я́пело иже́ланио аѣ
 рныиъ ізбраныиъ . па
 не же тогда́ оны́ поспріймѹ ,
 совершеноиѣйшее аозда́нїе .
 иплодъ требу́иль свойхъ
 поспріймѣти . иихъ пра
 ада предъасѣми іаоленю
 будетъ . іоу́зратъ ти
 гда страши́аое аозда́нїе .
 также бѣ аозда́стъ грѣш
 ныиъ . иже амироу́ оби
 ды . твори́ли іисти́бенали
 бѣдныиъ . іобличе́ни оны́
 будутъ . соизбѣсто спо́то .
 пре боудьтаке безимѣрпини .
 да бы́ асегда́ могу́ими

бы́ли посéнъ атчомъ . та
 оугото́ленно ді́мволъ і́нгे
 ломъ є́сð . аропінъ ти
 го́же и́збрáнныє . пра́вед-
 ныє шівчáныє вондхтъ .
 слáвото . и́честїю . снъ бш
 бжїи і́сповѣсть и́мена
 їхъ . предъоцѣнь спой-
 вомъ . и́збрáнными ѿ-
 глы спойми . асибо слезы
 їхъ шо́чию їхъ очищены
 вондхтъ . ді́мволъ їхъ
 и́же пнів . ши́ноги хъ на
 чалникомъ . и́сдѣй єрѣй
 ческо и́меноуетса . и́за
 кликаемо бышасть . то
 гда́же и́сповѣстьса ді́мво

іхъ быти . дѣло вѣкѣй
 воззданіе мѣрдаго . наслѣдіе
 днікоѧть такіе славы іхъ
 гдѣ оучинитъ . та же члѣкоу
 паср҃цо неизбѣже . тогда рѣ
 ди сожидаєть тоѣтъ ае
 лікѣи дѣль гдѣ . великии
 привлеканіемъ . дабы по
 вѣстити обстояніе вѣкѣй
 гдѣтъ ісль хрѣпомъ . амъ ;

Крайнее осажданіе . Христі
такіе штѣры . Тѣмъ іже
хотѣти приступить .
когда сїюліа дечерю .

А . попроси .

Колико глашь потрѣбни
вѣдати . Дабы благослові
шио жиль ісмирть прѣдль .
шакть .

При глаші . А . колико
множество грѣховъ иш
иць . іскаженство словъ .
Б . како азъ буду . ізбѣ
шеніе штога . Г . како
буду . затяжное избавленіе .
благодареніе воззданіи .

а . ч а с и н .

о ч л и т е с к а . и в . о к а т а н с и ш и к .

п о п р о с и в

т ю ч е г о п о з н а о а т и к с о ш е \
о к а т а н с т в о .

и щ и к и ш и в

ш г д и н а з а к ш и н а .

п о п р о с и в

к а и к о . г д ъ о з а и с о в и т с о ш
е м и в з а п о в е д а л и в .

и щ и к и ш и в

п и е м е н н о з а п о в е д а л и в
о д е с а т и к з а п о в е д е х ъ .
и я к е с о ў т и в . п и с а н и . в и
и с х о д е . г л а в а . к .

а з л ъ ё с м и в б г в т и с и н .

і́здеудьітл̄ шземл̄ ігн̄
пепской щдома работіл̄.

А . Запошкідь .

Чаневоудьітль тебѣ възи ,
иіны разош мене .

В . Запошьдь .

Несотпорн̄ съѣтъ къміра ,
иаслікаго подобія . єже
наібсн . горѣт іёлікш на
землі пызь . іёліко апо
дахъ иподземлею . даса
непоіклопішиша иімъ ,
ни даса посадяйши иімъ .
аізъ бѣ єсть сїбъ бгъ тлои .
бгъ репнішъ . щдали грѣ
хн ѿцъ начада . пенай
дашиха мене , твораиже

מִזְבֵּחַ . נִתְבָּרֵא וְנִתְבָּרֵא
שֶׁבֶן נִכְנָא וְנִסְפָּהָן . נִלְעָדָה
לְאַנְכְּרָבָן לְעַלְלָה אֲלֹנָה
כְּפָסָה . רְלָגָר פְּרָגָר שְׂמָאֵלָה
וְאַשְׁמָה . אַכְלָלָמָפָין לְאַרְטָה
נִכְשָׁמָהָן וְנִחְשָׁמָהָן . סְכָץ לְעַלְלָה
פְּרִיעָה . תְּכִשֵּׁמָה אֲלָעָן פָּאֶמֶדָה
עַמְּדָהָן לְעַנְפָה כְּפִיכְשָׁמָהָן כְּמָה
אַ . סְעָסָעָהָה

ԵՐԵՒ ՄԱԳԻՐԵ •
ՎԵՐԱԿՐՈՒՅՆՔ ՀԱՄԱ
ՎԵՐԱԿՐՈՒՅՆՔ ՀԱՄԱ
ՎԵՐԱԿՐՈՒՅՆՔ ՀԱՄԱ

• የሰው መንግሥት አንቀጽ
የሰው መንግሥት አንቀጽ
የሰው መንግሥት አንቀጽ

ісéла шио́дъ . іпáсь екóшь
пíрой . іпришлéцъ ѿснá
лї аутеbe . занé ѹшеспи
ѹнахъ . сопшорї бгъ нбш
ізéмлю . іпсà тýже дніхъ .
іпогї адеи седмýи . сега
райи блгословї бгъ дeи
седмýи юснї егш .

Е . Зáпоаѣдь .
чтї оца писеіо . імáтерь
тиою . даслаіотї будетъ .
ідолголѣтіемъ боудешн на
землї слáзів . тýже гдѣ
бгъ даспіль тесе .

Б . Зáпоаѣдь . неоубіи .

Б . Зáпоаѣдь . неябоудїи .

И , зáпоаѣдь . неоукраїи .

д . Зáпoиtбдь .

нeпoслáшeстpaò нáдpбga спo
éгò сaидtб'тeлстpa лóжna .

т . Зáпoиtбдь .

нeякeлáй жeпyì нéскрeннaгa
тpaеéгò , пeпoяжaлéй дáлtв
блíжnагo тpaеéгò , аù cелá
éгò . аù рабà éгò , аù рабы
ни éгò , аù пoлà éгò . аù
óслáтe éгò , аù aсè eлíкo
cúтb ближnагo тpaеéгш .

шoпрóсiv
кáкш тíн . дeсáтb зáпoиtб
дeй раздtблaтoтca .

шaptб'тb

вb . в . сíкрыжáлн .

[161]
запрашь

како^и гдѣ запрашдаєтъ аль
первой половинѣ єскрыяжаль,
шъ - гдѣ запрашдахъ .

шпіши

дабы^и азъ гдѣ сѧ свое^и
излюбилъ . асѣть ср҃цемъ
своимъ . и исѣто дышѣто сѧ
это , и асѣть помышлѣти^и
своимъ : еже^и есть пераа
исолишаа запрашда .

запрашь

како^и гдѣ запрашдаєтъ аль
дрогой половинѣ , єскрыяжаль
вашти^и запрашдахъ .

шакти

дабы^и азъ излюбилъ
гдѣ

бліжнаго свога - таکи са
мога ся бє . Іагрѣхъ дної
заповѣдехъ писати аєсь
законъ іпрорѡщы .

зопросять

оудобнолиса . Ісполнити .

шастіть

ни , поне же ще спіесшає спо
єго єсмь ізычани . Бга
бліжныхъ свойхъ кна
аидити . Іблжнхъ запо
ишней . мыслите , словомъ
ідствомъ преступати .

зопросять

таковали . бгъ сотворилъ че
ловѣка зла , икепошибна .
къ благу єспешашъ .

шак [163]

ни . пе сопіори́ль се́ть че
ловітка по́образъ своею
їпоподъбіто , иойспинное
познаніе бжїе . пра́вдів і
сїшстїи .

допрѣ

чесо́ ради . си́цеши злѣ
щущехъ обрїтпаетса .

шак

шаденія іпрестійленіе а
дамла ієппини . вібршто
шкотрого паденія . єсте
стю́ наше тако злобы нô
свість . та́кш асі ты , по
грѣсіхъ зачина́ется , і
разда́ется .

[164]
шопро

какоює тò було пресиплєє.
шопро

Пресиплєє йхъ бусть
сивірди райди . плюдъ дреула .
ітоже заповѣда вгів ймъ
їасти .

шопро

Присподѣти али пресиплєє
нїє . арадима наимъ .

шопро

Еї . постеже онъ ѿцъ наимъ
єсть . ймъ анега согрѣши
хомъ .

шопро

Нпасемоу тві . непотрѣбны
нпіаореніто блга . ітоже їнаесь .

іїзувічны єсішъ коңсақомъ
злоу .
шакъ

Ей аңе пайын . непрерождай-
тса дұхомъ бекінімъ .

шопро

остапладеңішъ ай сөзъ . та
кодое престіблейі . кізлө
спб некаяненко .

шакъ

Ни көпоспоймъ праңаднымъ
сұғбаңы әнгъ пременко и
албұна қажанитъ . тақшаке
пісано . проқлатъ . пәкъ
йәде непребыластъ воясемъ .
тәжес соұтъ пісано ақніғар
законныхъ

Ѣ . ЧАСТЬ .

ОЧІЧЕСКОМЪ ЙЗВАДЕНІЇН Ш
СІОГДІ ОІКАДАСТВА . ІШБІВІ

І, ПОСІПИ .

^вопро

КАІСА ПОЗМОЖНО . СТО КА'ЗНЬ
ШБЫІТЬ ЙПАІСИ МИЛОСТІВ
ОБРІСТИ .

шак"

ТАКОВЫІМЪ ПОСРЕДНИКОМЪ ,
ЙАДЕ БЫІ БЫІЛСЬ . КОУПЛО БІГН .
ІЧЛІСЬ . БІГЪ ЙСТИНЕНІВ ІІ
ШРАДЕДЕНЬ ЧЕЛШАСТІСЬ .

^вопро

КТО ЁСТЬ ТОЙ ПОСРЕДНИКЪ .
шак"

ГДБ НАШЬ ЇСТЬ ҲРТОСТЬ . ТОЙ

е́сішь . пое́днай събра́ и́стину
и не съ бгъв и́прайти члкъ .

допро^р

могчтълъ аггли наши ,
посре́дники бы́стину .

шат^т

ни , попе́же . аггль . ни .
бгъв ни члкъ .

допро^р

могчтълъ стын . посре́дника
и и нашины бы́стину .

шат^т

ни , попе́же са́ми согрѣши
ша . оси́женикыя же ти́чию
си́мъ посре́дниками .

допро^р

всі́ человѣкы пітимъ

00047137
 посре́днико́ . гданимъ христиа́нъ
 осудято́тся . аще іадамо́въ
 про́калаши въиша .

^{тъкъ}
 тъкъ

и и . посторонъ тъкъ яже прѣ́
 илъ егъ . испинаю аброто .
 тъкъ писало посланіе іоанно
 ѿ . пако полюбъ гдѣ міръ .
 яко да буде единороднаго сна съл
 егъ . дабы ислѣдъ яже не гдѣ
 истрѣтишь непогибнешь и о
 пошѣки янишь .

^и
 попро

Что́ єсть правдинал . и бра .

^{тъкъ}

єсть итѣкое и звѣстное иш
 знаніе обозѣ . ісѣтъ то аѣн

έτο̄ . йάкε ποστιο̄ ειπε̄ εὐλο̄
όβълцлд̄ . ісрт̄ное оўпопа́ніе .
йже искѣ грѣхъ . пїпдїщеныѣ ву
дхпив рѣди г҃да памѣт іса̄ хъ .

попрѣ

ко̄е є́стѣ оса́заніе , ѹже г҃дѣ
посѣтѣ εὐλо̄ овѣчциа́етъ и
попелітъ иѣроиапіи .

шак

Чо є́стѣ оса́заніоа . а . а
рпїикоула̄ . кафоли́ческїе хрї
спїїлскїе иѣръи , гїтоса сище .

Вѣ́рто пѣ́га оўца псеудераките
ла шпорцѧ нба нїземлї .
Новь іса̄ хрїтѧ е́то̄ є́динорога
го сна г҃да пашего .

І́же засі́ша сі́ні дхомиъ .
роядешагаса юсініа діні
тірін .

І́же поспірада піпопінскій
пилапід , оукрішопа оумре
ішогрекенъ бывістін . Ісаше
дьні поадів .

Кирепійн дін поскреса ізмі
ртиші .

Вознесса панбса , ісінде о
десноуто віга сіца аседеракі
шевла .

Шало́дяже прінде , сідіти
жнові імєртиші .

Кітіркіо охла спіа .

Кітіркіо постуто кафоліческу
Христіанскіо цркав . собраніе
сты .

Попречніє , гріхомъ .

ї

Воскресніє . Плоши .

ї

Іякізнь , вічній .

ї

аопро

Ліце аврдеши ісповідуєши
сѧ . ѿца йсна іспіяго дха .

призналешь , пшемоу
пірі бози .

шак

Ни . єдніль єсть точю . Й
сткиныи автінныи сѧ .

аопро

Чесо ради . іменоуєши три
лица , ѿца існа іспіяго дха .

шак

Запігдь сѧ сицє аслоаєш
сде , обьявляєшь , таисо .

сіє́ перій пера́зду більшілікі
лі́ць . єднікъ є́сть йе́спільнии
вгъ . піако мы́ кр'ченое при
ахій . ионма о́ца йе́ста ісьл
таго а́ха .

попро́

ка́ко . аст'рдеши сімн слове
сви . аст'рого ио́дийнаго вгъ
о́ца исе́деряжіпелад шорциа́
певса . и́землі .

шорциа́

запе́ півчныи о́ць г҃а на́
шего іса хр'ти , иже иезучего
сопори́лъ пево и́земліто .
и́спое́то мр'остіто , пима́еті
аладі́б' . сна свога г҃а іса
хр'ти ради , вгъ мой іо́ць
боуди .

1773]

попро

ка́ко пів'рбеши . сими слу
чесы . наста егò , гдà іса хà
єдинороднаги єшь сна .

попро

попеѧте ісів хєсь шаѣка , є
динороднаги си си дїцеѧ єспів .
єдинаго существоа со дїцеѧмъ .
ідхомів си вітъ .

попро

ків'рбешили . такш онъ че
ловітківъ въістъ .

попро

ків'рбто , попе онъ затаїса
дїв'яспіанії стааго руҳа тіро же
йса шарпо дабы мрік .

попро

іпосе бжїтпо егò пременайлоа
пчлїтпо .

"шайб" [174]

нъ. съжіпшъ. бò пепрелѣтнй.

піельнш .

аопрò

ікаіко . члікъ быіспів .

"шайб"

пгїлпїїемъ алоіпн аоведнн
стікъ лицѧ .

аопрò

ітпако ѿнъ члчестю при
кеёль стънбен` .

"шайб"

нъ. пô прїл" плô шпрò съжес
таенітншіл дыи мрік . дт'
хстпаке . прїтако дхя . ітпако
оіль братіл егò аовасе подасе
быіспів . кроміж гратхà . таіко
же оісе санде піельстаает'

[175]

посланиe ашила пашла . кое
преш . гла . в . а . и . р . а .

вопро

чеса́ра́ди о́нь нарица́е́писа
ісъ си́ рібчъ , си́снішель .

шук

поне́же си́са́енъ людѣй спои ,
шгрібхъ и́хъ .

вопро

е́спъли́кто и́хъ спи́тель .

шак

ни . паке́ недало́ члко́ попе́са ,
такоша́го и́менн . цне́же бы́
спи́са то́чію пои́ма іса .

вопро

чеса́ра́ди нарица́е́писа о́нь
хсь єже єспъ помазанецъ .

"шовб" [176]

попе помазанъ рѣхъ стѣ
ішсѧ оца оуспаоле быти
нашъ великии ирріко, іеріонії
нашъ архієрѣо, іеріонії нашъ
шевріанъ црѣмъ .

шопро

чтò сопворилъ гдѣ ісъ ѿсь
кнашемъ спасенію .

"шовб"

Запа пострада . оукрѣпопа
лса . оумре . погребе бысть .
и сошедыи пода . си рѣ аское
шомление прѣа . іоуцѣ спасені
ислуче бысть . дабы насть
тѣ шаременныа іастуныа
казни грѣхъ спасодніи .

Ко́тлы є́сшесиа́х ѿнъ
посстра́дáль .

шало

Гóйто члóкомъ . тò є́стъ
о́дшé нтвль .

шалро

Что ксеноу ся́тша є́ш .
шалоры́ш .

шало

Бя́тшо є́го сýлого спое́то . во
спрїдтию члóко є́сшесиа́х .
тако о́жирѣтило . я́ко бре́
на гнітва вакїа загрѣхн .
попесло . на́шего ра́ди спїкїа .

шалро

Вісмे́ртили хропиша
пребы́сив .

"Шаіт" [178]

Кн. пішопререйн днъ власкреє .
шмріпшві паопраццаітє п.шіт .
зрі осе . крілапо . тлаш . д .
шопро

гдів хріпоесть . почлесшаю .
"Шаіт"

ко зпесл панбса . ісітде одеї
пукю вга ѿца тò єстъ . пребо
нессе аавішнто слайд паксітми
содлані . єфесо . по . гла . 4 . 5 . 5 .
шопро

Чтò єстъ аиня аавішено єго .
"Шаіт".

особицелю . дасы црксовъ
свого пладітль . ізаступни
шнаесь сбыль квбгд сіцоу
споемоу .

и́мосе та́цлено, та́ко пе́спа́ти съ
до́сісоча́ніа ат́ка. та́ко на́
сісвща. зри. ма. гла. ки.
шак

поспо́сімъ. сажти. ае́личестах,
міти. дхо. пе́шестя́х тиа,.
никогда. а почтуеташ пресви-
ти. оно ви́згда на́беси. до́нде
прийдё се́рдїи жиа́и і. и рпіа́и.

попро́
како ат́рвеши се́шт дое́сів.
шак

ві́того. та́ко ку́то со́цє іспо́
йстииа се́шчє. бгъ є́стъ. и
є́же шо́ца хмъ пода́етъ. пре-
рокаєже. и поаслісдо и́стийа
аеде. оутешшіе. іспаки сілъ
превыше.

шопро¹⁸⁰

како искрещин . осеніві садо
ліческої цркви .

шопро

Більшто тако спів бажи . юпсега
члікаю єстесшиа . нізбрали .
как чноміжна опі . саїн дхо
іслодій , сеєтъ осаїдненіє соби
рай . йа істрато тако єсть будь .
тога : йа аїки пребоудь .

шопро

какіє блгти подобаєтъ сей
цркви . юпсік

ігодобаєтъ и рарешеніє греха ,
поскріпіє телі . наживо авчни .

шопро

подобаетъ младенци ши
крецати .

"подобає", замініти його і спіріти застосувані бажають і оцікави єго беззупонісно.

шопро

Коє єсть ижешай знайсь .
пригастил . титъ

Преломленіе хліба є мі при
чашеєсл . іптий анил і мі
пії , пам'ятає спіріти
ісперти сднені . попро
чтò тò здні " іпчапітє "

титъ

"яже єхє спасіти расп'ято
плотіто , і пролитіто кроїто .
накористати . і нападети
кожнімі обичай . попро
сдіт єхє поделбадати .

Въоусиає піатіави приуаще
піа . и сітві пашло сице напи
сано . а . кори . гла . аи .

дъзъ бò пріадхъ шгда єже іре
дя ша . таюо гдъ ісъ . акоцъ
што преда баще . прїемъ
хлебъ иблгодарю преломъ и
рече . се єсть тво мое єже
заша . ломитое сопорите
и мое поспоминай . пакоже
ишашъ ачера гла . сїа чаша
пояни злакъ . єсть омои
цикап . сїе творите елнажы
аще творите . и мое поспомин
ай . елнажды бò . аще гасте
хлебъ сей ишаших сіто іспієте .
смрть сдлю пойшал . зондже
пріайде .

[183] ¹
попро

преподобнадесятъ хлебъ и пиво
и икона аскета худъ. ² Пакъ съ
тѣ, посторонъ подѣ и оупрѣдѧ кре-
щеніе преподобнадеяна аскетъ.

попро

како подобає себѣ іссыпленіи.
допре присущий картинастію гно.

шакъ

сіце, а . подобає тає испытіа,
попрѣбѣли азъ грѣхомъ рѣни , іо
попадася пребгш себѣ смѣри ,
к . и вѣрблю . тако сю бѣ рѣни іса
хъ . осівъ моя грѣхомъ прощаюся .
г . и стѣною памѣреніе имѣ ,
дабы і апре не согрѣшаши і апре
пребго пребыва . ³ попро .
подобаєтъ . такошай дапати

[184]

иричáшии тóже рáбрáтию ог
чéнїе подато^г, аинети́стое яки
тїе́ймкіа^г. тóлб^г.

ии, дабы́ тїе́ бýкїи запа́тиъ.
неосквернє бы́ напо^г бы́ на^г
сів людн пепростимса .

шопро

ка́ко подобае^г. спакніти
тво́рнти . тóлб^г
послѣдстви́тоще запоа́тии,
тóже пâ^г дацè сđь сльи^г. єнлїи,
ни^г. гла . ні . с^х . е^г . и^г . з^г . а́ще
согрѣши^г кшебів бра́твои .
и́ди іовличи^г его между^г собою
и тїе́ єднїи . а́щестя послѹ
ша^г, прїобрѣль еси^г бра́тва
своего^г. а́щели^г непослу́ша^г,

[185]

пойми́ се оба́то паки́ єднаго
 илъ да́ запроуспи́тъ . даю́тъ
 илъ тире́ санди́тель ста́ле́
 исаки́в гль . а́ще же не послоу́
 шаे ихъ , пошевя́жь цркви .
 а́ще же ицрквь преслоу́шае .
 соуди́ти . яко́ ізвы́чаникъ
 и́мьстя́рь .

г . часи́в .

облагодаре́ніе . еже мы́ ды́
 лякны відъ воздашати . за
 и́звине́ніе .

зопро́

запе́ мы́ піо́чітъ . міті́ю хі́ю
 юправда́ємса . что́ ради́
 поди́шба́етъ . вісго дѣла
 ташрі́піи .

[186]
шак

неписого́ ради . дабы́ цртаси
пбное . заслужай . и оне хсъ
заслужийль . пбного́ ради
тако сгъ заповѣдалъ .

опро
іиіт

к чему́ постребы блгіе дѣ
дабы́ тѣ сгъ блгодаренїе
шоздаша пи . заша блага
ішна съ бы́ онъ аби на хвален
бы́ль . пакожде дабы́ ѿб-
еніи дѣль . таکши шпладоби
ойстинности аѣры моїи с
бладеженіи бы́ль . и блажен
ныи сподї . блгое спироиіль .
и хрѣтоиіи пре боудь .

опро

и то гоули тїи спїнса . иже
благи дѣль не пспоритъ .

шакъ'' [187]

єногоръ'. посѣ єсть писаны .
 ико нечестіи идолоубийце
 ѹе . любодѣй . прелюбодѣй .
 пакъ . лихомицы . підани
 ы . богохулиници . праѣ
 ици . ипоробены сї . цртвїе
 ѹе пекаслѣдѧ . а . кори .
 я . д . т . ф . рѣшт обрѣдѧ .

попро

чимъ состояніе обраще
 ѹе члвкое . шакъ
 гоказаніе срѣдї . ишлукеніе
 ѹгрѣхъ . искисканіе вѣтъ .
 добрымъ дѣламъ .

попро

тиш єсть добрые дѣла .
 отъ пыте . иже творліе . шакъ

ії́спінного віт’юто , позадо
н8 вжїт . Йиослайд єгò , але
тільки йаке творч почлїкн щепід
шò . Йли попа́ша м8 ротітнїю
положену . Попрось ..

могутілн’швє , йаке обралій
після к’єг8 законы ісполнице
лия держаіть . Щпіб’ши .
Немогучиши , попе́н’єст’їи . д8
пдєже спирь бывша , ім’ша
пів’коє малое начинанїе скоп
слышаниго . йзапе́швє софсе
рдїе . не почїтно попіб’коморы .
попапсїт заповірд’я поспід
шайти сужали . таікѡ олії бга
авіад’моліли . даче и апіо
пресбыіаши сужурієпніль .

допро

Когд^и п^ашс^е подоба^те моли^тв^и:
шпакъ

несод^алії^т, иша^{ри}, но ед^и
мол^б б^г асемогу^{щем}. и
п^аможе помо^{щи}й, іо^у слы^{ша}
в^и п^а г^да ради іса х^рт^а.

допро

к^ичье и ма^ти^и, молитися
достоин^и. шпакъ.

в^оима х^ио, пиш^и бо ѿс^ем,
іо^ид^ить, гла. с^и, с^и, к^и, але
и наим^и к^ихъ ш^тп^ихъ.

допро

о^се п^а мойти подоба^{ет}ь.
шпакъ

б^асад^и д^иш^еан^и і^тел^есп^и
п^уж^ить, та о^сад^из^а г^и о^мл^итат^и
і^дст^иже п^а о^учи^и. и

аопро^д [190]

как єсть місітка .

"шайб"

С'чє пашь . Іже єсі наїсствъ .
 дасітка імд пісое . дапрі
 йде цртає таоे дасу́д' . оо
 ла таоа . та́ко наїсн та́ко
 йпазе́лі хлібъ пашь насу́
 фыи даяжъ падне іостаин
 пад долги паша . та́ко ймъ
 ѿстаюлде должнікъ паші .
 йпеподжі пад напасть нойз
 баон пад шлікашаго . та́ко
 таоे єсть цртоа йсіла і
 слайд абоівки , амінь .

шайб

Ч під проєниши власні сей
 мітак .

Пе́рше . асè та́же пуждно кіль
якінїо бжїто ісстї піспї іспї
лнено будє' . та́кою . деста'
шиловськї єже не соглашєтса
сполето бжїто . второе дабы'
онъ менѧ пририлъ идарова
аслїкїе пужды шелесные . й
та́коуде душъ того сохранилъ
шаслїкаго зла . єже бы' коспїнїо
можтъ аре́но было . амиль .

Хотлїши мѣкъ ксоборѣ цркви прї
ходнїти . дестои' гнайти сопе
решено сї гладїть ісповаду"
й . подобає' , істако й опроша"
неймѣюли та́коаго үчениїе ,
нразмышленїе дабы' напіако'

йхъ съмнѣи ѿпібнъ аѹчиши^т,
 єсъль ктò скаже чтò имѣтъ.
 итогомъ подобає ѿписаніа пш
 аѹчиши . а єсъль си довоны .
 подобає опрошати наслѣ
 онъ себѣ предадо . і замѣрдїе
 бжїе аѹсегомъ аѹчениа пребыва^т
 хотѣлъ имиръ сей ѿрѣвти .
 иноное христіанско житїе аѹ
 стапоанити посочершенииже ,
 податоющаи онъ христіанско
 бытии мїк сопориа сице .
 пака здѣти таковы . пребыва^т
 амиръ . любви . исоединенїе
 соистми члкн . и кмиротво
 ренїю єсъль ктò ѿни . сбly
 якнї каквю аракудъ имѣти
 будетъ ;